

Ljudska PRAVICA

Leto XXI. Štev. 121
 GLAVNI IN ODGOVORNI
 UREDNIK
 IVAN SINKOVEC
 UREJA UREDNIŠKI ODBOR
 List izhaja vsak dan razen
 petka. # Cena 10 dinarjev

«LJUDSKA PRAVICA»
 USTANOVLJENA 5. OKTOBRA
 1934 # MED NARODNOOSVO-
 BODILNO BORBO JE IZHA-
 JALA KOT 14-DNEVNIK IN
 TEDNIK OD OSVOBODITVE
 DO 1. JUL. 1961 KOT DNEV-
 NIK. NATO PA KOT TEDNIK
 # OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
 V REDAKCIJSKI POVEZANO-
 STI Z «BORBO»

Dr. Vladimir Bakarić:

T I T O

Enajstič po osvoboditvi praznujejo naši narodi rojstni dan svojega Tita. In vsakokrat ga praznujemo bolj radostno, globlje in pristraneje. Vsako minulo leto je prineslo vrsto novih uspehov, vrsto novih nad in novih spoznanj, povezanih z njegovo osebnostjo. Na leta kovanja Partije in njenih priprav na revolucionarne boje, na leta vojne, oboroženih bojev in zmag smo navezali tudi deset let zmagovite graditve socializma in boja za lepšo prihodnost, vse to pa pod njegovim najneposrednejšim vodstvom.

Vendar pa ob pregledu doseženih uspehov ob vsakem rojstnem dnevu ni potrebno ozreti se nazaj na vse minulo življenje tovariša Tita, da lahko razumemo, zakaj se je misel na njegovo osebnost tako globoko vtisnila v srca naših ljudi. Za to zadostuje tudi pogled nazaj na dejanja in uspehe samo v minulemu letu.

Vsega, kar se je zgodilo v minulih letih, ne pozabljamo, marveč je postalo lastnina ali celo del nas samih, slehernega našega človeka. To je tisto, česar se nam sploh ni treba spominjati, kar pa je temelj, podlaga, na kateri gradimo tudi našo dejavnost in na kateri presojamo dejavnost tovariša Tita.

Zdaj skoraj ni Jugoslavana, ki ne bi videl v Titovem pripravljanju ljudstva na srdite boje, o Titovem vodenju našega osvobodilnega boja in revolucije tako ali drugače tudi nekaj »svojega« dela. Tito namreč takrat ni samo izpričal razumevanja političnega in družbenega dogajanja, ni samo odkrival tistih sil, ki lahko razplamte revolucionarno gibanje in pozneje narodnoosvobodilno borbo, ni samo izpričal osebnega junaštva in vere v zmago, marveč je vse to dramil in razvijal prav na dnu srca svojih sodelavcev in celih kolektivov, ter naposled v samih ljudskih množicah. V vseh je znal zdramiti in razplamteti globoke revolucionarne, svobodoljubne in človeške nagibe in jih hkrati oborožiti s spoznanji, ki so mu pomagala pri

lastnem snovanju in delovanju. Samo tako se je lahko razvilo to naše močno socialistično gibanje, tako pa je tudi rasel naš ponos, ponos vsakega posameznika, da je tudi z lastnimi silami, lastno osebnostjo in lastno vmeno sodeloval pri doseženih uspehih in zmagah.

Te zmage so prav tisto, kar je napravilo iz nas ljudi, kar je napravilo iz Jugoslavije sploh politični subjekt na torišču svetovnega dogajanja in jo dvignilo iz bednosti zaostale, na pol kolonialne dežele, domovine revežev in ječe narodov.

In zato je zdaj slehernemu jasno, da mislimo, ko izgovarjamo besedo Jugoslavija, na Titovo Jugoslavijo. O čemurkoli drugem pravzaprav ni kaj reči. Zato pa je tudi jasno, da misli sleherni Jugoslovčan, če kdo vpričo njega omeni Tita, da je omenjen tudi sam. Sleherni se ima ne le za Titovega učenca, otroka, polnega spoštovanja do učitelja in očeta, marveč celo za sestavni del tistega Tita.

Prav minulo leto je bilo sicer samo logično nadaljevanje Titove dejavnosti, zato pa je bilo polno otipljivih uspehov in sadov vztrajne pravilne politike. To leto je prineslo nov polet silam miru in napredka na svetu in tako vzbudilo nove nade, da smo na pragu boljše bodočnosti.

Tu se vrste Titovi razgovori, izmenjava mnenj, kovanje skupnih gledišč o temeljnih političnih vprašanjih, pa tudi sklepanje formalnih zvez od Grčije in Turčije prek dežel Etiopije, Indije, Burme in Egipta do prihoda sovjetske delegacije v našo državo. Narodov Jugoslavije pa ne veže na to politiko samo razum, marveč, lahko rečemo, tudi srce in duša. Veže jih zato, ker ta politika ni samo politika snovanja tesnih stikov naše dežele z ostalimi narodi in politiko krepitve naše neodvisnosti in položaja na svetu, marveč je tudi sestavni del sedanega boja, boja v sedanjih razmerah za nadaljnje osvobajanje človeka in narodov.

Nobenega dvoma ni, da se na svetu zdaj spet naglo od-

igrava proces popolnega prodiranja delovnega človeka v vse pore družbenega in političnega življenja. To je zamotan proces, ki se odigrava v najrazličnejših oblikah, od strahu

zahodnem svetu že zdavnaj znane politike »polne zaposlitve« prek razmeroma naglega skoka v dviganju splošnega življenjskega standarda (n. pr. Švedska in Belgija) do nepo-

socializma, razvoja narodov in notranjega bratstva med našimi narodi ter morebitnega manevriranja med Scilo in Karabdo na svetovnem torišču, da bi obdržali ta naš notranji razvoj.

je Marx s ponosom trdil o sebi, da ni »praktičen politik«. Z gledišča te, v Marxovih očeh ožigosane »praktične politike«, bi bilo mnogo udobneje poiskati neke varen kotiček v zavetišču svetovnega dogajanja ali, če to ni možno (za nas pa to konkretno ni bilo možno) najti zaveznike in jih podpreti, da bi bili čim močnejši, ali pa — kot tretji izhod, najti možnost manevriranja med dvema blokoma. In mnogi so mislili, da je ta stvar bolj ali manj gotova. Kazno je bilo, da se bomo »morali« vključiti v en blok, če je svet že razdeljen na dva bloka, in da bomo pri tem izbrali manjše zlo, to se pravi, da se bomo vključili v tisti blok, v katerem bi imeli več svobode. Toda Tito je v tem za nas po vojni najtežavnejšem času jasno povedal, da ne priznavamo, da je svet razdeljen na dva bloka, čeprav bi ga hoteli tako razdeliti. In prav minulo leto je prineslo največ dokazov, da je imel prav. To leto je najbolj pokazalo moč takšne »nerealistične« in »nelogične« politike, kakršna je bila Titova.

Ni dvoma, da je bilo v času najhujšega pritiska na našo državo »nerealistično« prizadevati si, da bi se vključili v drugi blok, celo vzlic dejstvu, da so bili mnogi vodilni ljudje tega bloka pripravljeni praktično prepustiti nas usodi. »Nelogično« je bilo sklepati zveze s članicami Atlantske zveze in ne vključiti se v to zvezo. A vsekakor ni mnogo »obetalo« javno izražanje simpatij za gibanje v takšnih deželah, kakor so dežele Bližnjega vzhoda, Etiopija, Egipt, Indija, Burma in ostale, ki v politiki »čvrste roke« in sile, kot vojaški činitelji za nas praktično sploh ničesar ne pomenijo.

Te »nerealističnosti«, »nelogičnosti« in »nesmisli« pa so bili močnejše orožje od vseh realističnosti itd. Zdaj že lahko rečemo, da je »neblokavska« politika naše dežele slabila pritisk Sovjetske zveze in privredila do tistega očitnega zboljšanja medsebojnih stikov ter omogočila, da začemanj razgovore o njihovem nadaljnjem zboljšanju na podlagi nevmešavanja v notranje zadeve druge dežele. Nedavni dogodki so pokazali, da so se azijske in afriške dežele, še nedavno malone statisti na svetovnem torišču, toliko osamosvojile, da prav z orjaškimi koraki stopajo na politično torišče. Prav minulo leto je prava doba v tem razvoju. To spet kaže, da se bliža nova doba v zgodovini človeštva, doba, ko vse dežele postajajo stvarni subjekti na tem torišču in ko postaja razdelitev sveta na področja vpliva in podobno med »matičnimi« deželami čedalje bolj anahronizem. Politika blokov hočeš nočeš ta anahronizem podpira, kakor je tudi sama nova oblika boja za razdelitev sveta iz dobe, ki je za vedno zatonila v minulosti.

Značilno za te nove narode je, da se pojavljajo na torišču z zelo množičnimi gibanji, da snujejo napredne programe o zboljšanju življenjskega stan-

(Nadaljevanje na 2. strani)

in popuščanja vladajočih razredov, do neposrednega sodelovanja delovnih množic v organih oblasti. Ta proces se odigrava od vseh oblik in spremnih pojavov zdaj že povsod v

srednega sodelovanja delavcev v upravljanju podjetij.

Tu ni treba več omenjati vloge tovariša Tita v razvijanju takšnega procesa v naši deželi. Uresničevanju njegovega gesla: »tovarne delavcem«, temu razvijanju novih oblik družbenega upravljanja na vseh področjih moramo pripisati, da je šla naša dežela v tem procesu najdlje. Naša dežela je razen tega pokazala pot, kako je treba obravnavati vprašanje, ki že dolgo muči socialistična gibanja na svetu. To je vprašanje: kako podružbiti proizvodna sredstva, da bi se pri tem ognili okrepitev državno-kapitalističnega reda ali kake druge vrste etatizma in upostavili neposredno sodelovanje delovnih ljudi v vseh oblikah gospodarskega življenja dežele. Hkrati je to obravnavanje vprašanja, kako naj se začne odmiranje države ob istočasnem večjem in neposrednejšem povezovanju koristi delovnih množic s koristmi skupnosti.

To ne bi bila celotna politika, če bi se omejila samo na nadaljnje razvijanje teh za zdaj naših procesov graditve

V notranji politiki ne more biti ene temeljne načelne stvari, v zunanji pa druge. Ne moremo na eni strani v svo vmeno delati za gospodarsko, družbeno in politično (da uporabim Marxov izraz) emancipacijo najširših ljudskih množic, na drugi pa biti ravnodušni nasproti v bistvu istemu procesu pri drugih narodih. Takšna ravnodušnost krije v sebi klice ravnodušnosti, tudi nasproti temu procesu pri lastnem ljudstvu. Ljudske množice, ki bi si dovolile takšno ravnodušnost, bi se kmalu — kakor nas uči zgodovina — tudi same znašle v položaju prevaranega.

Kovanje Titove zunanje politike naše dežele v tem oziru lahko primerjamo samo še z najlepšimi članki samega Marxa, Engelsa in Lenina o revolucionarnih in osvobodilnih gibanjih njihove dobe in z njihovo praktično dejavnostjo, da bi ta gibanja v mejah možnosti podprli. Titova zunanja politika je njihov dostojen naslednik.

Ta zunanja politika združuje v sebi potrebe praktične vsakdanje politike in temelje iste dejavnosti, spričo katere

Tovariš Marinko predsedniku republike

Ljubljana, 24. maja (Tanjug)

Predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko je poslal predsedniku republike Josipu Brozu za njegov 63. rojstni dan v imenu ljudstva Slovenije naslednjo čestitko:

»Dragi Tito, spet je minilo leto Tvojega neutrudnega vsestranskega dela, leto vztrajnih naporov za razvijanje socialističnih odnosov v naši družbi, utrjevanja naše državne neodvisnosti proti zunanjim blokavskim pritiskom, leto Tvojega dela za uveljavljanje teženj po miroljubni koeksistenci med deželami in narodi sedanjega sveta. Sadovi tega Tvojega dela za blaginjo človeštva so bili zlasti v lanskem letu tako pomembni, da po pravici odpirajo nove velike nade ne le našim narodom, marveč tudi miroljubnim težnjam vsega sveta. Tvoje delo je odločilni prispevek k temu, da naglo rasto in da se združujejo moralne in politične sile, da bi se uspešno postavile po robu silam zastraševanja z atomskim orožjem, politiki blokov agresivnega pritiska in tekmovanja v oboroževanju za premoč sile kot sredstva za »reševanje« sporov v sedanjih mednarodnih odnosih.

Naše ljudstvo, zdaj čvrsteje kakor kdajkoli strnjeno okrog Tebe, z neomajnim zapenjem v Tvoje vodstvo, ponosno, da so v Tebe trenutno uprte oči vsega sveta, želi, da bi Tvoje delo rodilo sadove v popuščanju vojne napetosti, v prevladovanju razuma nad trmoglavostjo prestiža ideoloških predsodkov in imperialističnih pretenzij, kar bo odprlo široko pot h krepitvi miru in plodnemu sodelovanju med narodi v blagodejno korist človeštvu in njegovemu napredku.

Zato Ti mi vsi tembolj vroče želimo zdravja za Tvoje veliko delo, ki Te čaka.

Zvezni izvršni svet je sprejel osnutek splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev

Danes sprejem Titovih štafet v Beogradu

Zvezni izvršni svet je na današnji seji pod predsedstvom Kodoljuba Čolakovića sprejel osnutek splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev. S tem zakonskim osnutkom, ki pride pred Zvezno ljudsko skupščino prihodnji mesec, so položeni temelji za organizacijo sedanjih občin in okrajev in za vzpostavitev komunalne ureditve. Ob obravnavanju zakonskega osnutka je predsednik Zvezne komisije za upostavitve komun Edvard Kardelj poročal o dosedanjem delu komisije in v pojasnil zakonski osnutek.

Na današnji seji je Zvezni izvršni svet sklenil povzdigniti naše poslanstvo v Argentini na stopnjo veleposlanstva, ratificiral pa je tudi več mednarodnih sporazumov. Del seje je bil posvečen odobritvi predpisov za obravnavanje nekaterih tekočih vprašanj iz gospodarstva, socialnega zavarovanja in drugih področij življenja.

Osnutek splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev ima dva dela. V prvem so natančno določena načela, po katerih bodo organizirane nove občine in okraji. Ta načela se razlikujejo od načel v sedanjem splošnem zakonu o ljudskih odborih in v ustavnem zakonu. Drugi del zakonskega osnutka obsega določbe o prehodnem režimu, s katerimi je urejen način upostavitve novih občin in okrajev, imenovanje uslužbencev v prehodnem obdobju ter način uporabe družbenih planov in proračunov.

Po zakonskem osnutku naj bi se novi odbori sestali in konstituirali do 1. septembra. Samo v izjemnih primerih, kjer gre za upravičene razloge, se podaljša ta rok do 1. oktobra.

Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo, s katero so oproščeni takse za bivanje v turističnih krajih člani Počitniške zveze in Zveze izvidniških organizacij, kadar se mude v lastnih taboriščih ali organiziranih letoviščih. Te takse so oproščeni tudi člani šolskih počitniških kolonij in ekskurzij, če so na počitnicah v skupinah v za to določenih domovih, šolah in taboriščih.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi odlok, po katerem se bo do-
 ženjem. Po tem odloku se prizna v breme materialnih stroškov največ 30.000 din, danih na račun članarine. Izjemoma lahko Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta na predlog zbornice določi tudi večji znesek. Višino članarine določi pristojni organ zbornice.

Z odlokom o zatiranju krompirjevega raka je za šest let prepovedano gojiti in zakopavati čez zimo v zemljo krompir na parcelah, na katerih je bila ugotovljena okužba, kakor tudi na parcelah, oddaljenih do 100 km od okuženih parcel. Po šestih letih je dovoljeno na teh parcelah gojiti samo tiste vrste krompirja, ki so odporne proti krompirjevemu raku. Na ostalih parcelah na okuženem področju in na parcelah 15 km okrog njega je dovoljeno saditi samo odporne sorte. Pod temi vrstami je razumeti takšne, ki so bile odbrane pod kontrolo pooblaščenih

biček podjetij, pooblaščenih za promet z žitom, delih v istem odstotku, kakor leta 1954. Osemdeset odstotkov bo ostalo podjetju, 20% pa pripade ljudskemu odboru. Važno je, da je s tem odlokom omogočeno, da lahko podjetja, združena v skupnost, ustanove skupni investicijski sklad. To je storjeno zato, ker podjetja nimajo možnosti, da bi posamez gradila silose ali dogradila tiste, ki jih že grade.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi odlok o članarini, ki jo plačuje gospodarska organizacija zbornicam in strokovnim zdru-

ženjem. Po tem odloku se prizna v breme materialnih stroškov največ 30.000 din, danih na račun članarine. Izjemoma lahko Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta na predlog zbornice določi tudi večji znesek. Višino članarine določi pristojni organ zbornice.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi uredbo, s katero je urejen način kontrole in evidence o proizvodnji in prometu s mamilii. Po drugem odloku Zveznega izvršnega sveta so zdravilnici in zdravstvene ustanove dolžni prijaviti protituberkulozemu dispanserju vsak primer obolenja za aktivno tuberkulozo, kjer pa ni dispanserjev, je treba takšne primere prijaviti domu ljudskega zdravja oziroma zdravstveni postaji.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi odlok, s katerim je mladini pod 18. letom prepovedano nočno delo v industriji, gradbeništvu in prometu.

Po sklepu Zveznega izvršnega sveta plačujejo stroške za zdravstvene legitimacije zavarovanci sami. Cena teh legitimacij se giblje od 20 do 30 din, legitimacije v polivilinski vezavi pa od 60 do 80 dinarjev.

Včeraj so nosilci štafetnih palic s pozdravi vseh naših narodov predsedniku Titu za njegov 63. rojstni dan pretekli predzadnjo etapo na poti v Beograd. Danes popoldne bodo štafete prispele na stadion »Partizana« v Beogradu, od koder bodo nadaljevale pot k Belemu dvoru na Dedinju. Tam bodo tovarišu Titu izročile položane ljudstva vseh republik in JLA.

Predsednik Miha Marinko odšel na bolezenski dopust

Ljubljana, dne 24. maja
 Iz tajništva Ljudske skupščine LRS sporočajo, da je odšel predsednik Ljudske skupščine LRS tovariš Miha Marinko na bolezenski dopust.

Franc Leskošek prevzel pokroviteljstvo nad I. jugoslovansko razstavo usnarjstva

Ljubljana, 24. maja
 Član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek-Luka je prevzel pokroviteljstvo nad I. jugoslovansko razstavo usnarjstva, ki jo bo priredilo Gospodarsko razstavišče v Ljubljani od 23. do 30. oktobra letos.

Skupno se je že do sedaj prijavi-
 lo kakih 70 podjetij usnarjske industrije iz vseh naših republik, pa tudi podjetja iz Italije in Avstrije, ki žele sodelovati s svojimi izdelki na razstavi. Hkrati zbirajo organizatorji zgodovinsko gradivo prvih začetkov usnarjstva pri nas ter gradivo ilegalnih partizanskih strojarj na osvobojenem ozemlju iz časa okupacije. To gradivo bodo po končani razstavi izročili posebnemu odboru za Muzej usnarjstva, ki ga nameravajo odpreti.
 K. M.

Danes popoldne bo na stadionu »Partizana« slovesnost ob prihodu štafet v Beograd in odhodu teh v Beli dvor. Nosilce štafetnih palic bo pozdravil v imenu Beograščanov tajnik Mestnega odbora SZDL Radenko Bročić in v imenu JLA generalmajor Miloš Zekić.

Na stadionu se bodo vse tri smeri — štafeta kopenske vojske, štafeta vojne mornarice in štafeta vojnega letalstva združile v eno štafeto JLA, ki se bo z republikimi štafetami in štafeto granicarjev potila proti Belemu dvoru. Po odhodu štafet bo na stadionu kulturno-umetniški in športni spored.

Nocoj prireja Zveza za telesno vzgojo »Partizan« v počastitev rojstnega dne tova. Tita slavnostno akademijo v Narodnem gledališču. Na akademiji bodo člani »Partizana« izvalili vaje, ki jih bodo prikazali v Belem dvoru po izročitvi pozdravov predsedniku republike.

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklenje sejo odbora za četrtak, dne 25. maja 1955 ob 9.30 v poslojpu Ljudske skupščine LRS v Ljubljani.

Razpravljalo se bo o pripravi predloga zakona o novi upravno-teritorialni razdelitvi Ljudske republike Slovenije (predlog novih občin na področju sedanjih okrajev Trbovlje in Krško).

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklenje sejo odbora za četrtak, dne 25. maja 1955 ob 16.30, na kateri se bo razpravljalo o pripravi predloga zakona o novi upravno-teritorialni razdelitvi Ljudske republike Slovenije, in sicer o predlogu novih občin na območju sedanjih okrajev Novo mesto in Črnomelj. Seja bo v poslojpu Ljudske skupščine LRS v Ljubljani. Izvolitve LRS

BORIMO SE PROTI LOKALISTIČNIM TEŽNJAM!

S konference ZKS okrajev Slovenj Gradec in Maribor

Včeraj je bila v Mariboru konferenca ZKS okrajev Slovenj Gradec in Maribor, ki ji je prisostvoval tudi tovariš Stane Kavčič, član Izvršnega komiteja CK ZKS. Politično poročilo je podal tovariš Vlado Majhen, organizacijsko pa tovariš Ivan Janžekovič.

V obširnem referatu je sekretar Okrajnega komiteja ZK Maribora Vlado Majhen orisal najprej splošno politično situacijo pri nas ter gospodarstvenih in političnih uspehe, ki smo jih dosegli v desetletni svobodni graditvi socializma. V svojem poročilu je nato prikazal uveljavljanje komunistov na raznih popriščih družbene dejavnosti. Kritično je ocenil zlasti odnos komunistov do našega demokratičnega mehanizma, to je do delavskega samoupravljanja, do družbenega upravljanja v zdravstvu, social-

nem zavarovanju in prosveti, do občinskih ljudskih odborov, zborov volivcev itd. Dejal je, da med naše komuniste le počasi prodira spoznanje, da se odslej bitka za socializem in naš nadaljnji razvoj razvija v družbenih organih. Njihovo sodelovanje pri tem je še pomanjkljivo. Ko bo izboljšan njihov odnos do družbenega upravljanja, bodo bolj zaživele tudi osnovne organizacije, saj se bodo v njih zbirali komunisti, ki so aktivni na nekem njim ustrežajočem družbenem področju. Te organizacije pa se bodo morale zavzeti tudi za to, da ne bi bili vesikozni aktivni vedno samo eni in isti komunisti, ki so obremenjeni z vrsto raznih nalog, temveč, da je treba poskrbeti za enakomernjšo porazdelitev dela med vsemi komunisti.

V svojem referatu je tovariš Majhen obravnaval tudi odnos organov družbenega upravljanja do množic ter poudaril, da v vsakdanji praksi ta odnos še vedno ni najboljši in da razni odbori še vedno le formalno poročajo o odločitvah bodisi kolektivom, zborom volivcev itd. To pa ima seveda svoje slabe posledice. — Obravnaval je tudi samoupravljanje na kmetijskih gospodarstvih, ki še vedno zaostaja za splošnim demokratičnim razvojem.

Najdlje pa se je zadržal pri razpravljanju o delovanju in zadržanju komunistov na raznih področjih v našem gospodarstvu. Ostro je kritiziral lokalistične-egoistične tendence posameznikov, ki v skrbi za uspeh svoje gospodarske organizacije izgubljajo iz vida celotno in koristi vse skupnosti. Navajal je primere nepotrebnega zviševanja cen, dogovorjanja za enofne cene na našem notranjem tržišču, hkrati pa primere izigravanja in neloyalne konkurence posameznih podjetij na inozemskih tržiščih itd. Te težnje, ko bi si podjetja rada prigrabila čimveč sredstev, pa neredko vodijo v družbeni kriminal, kar pomeni, da si pro-

tizakonito prisvajajo sredstva, ki pripadajo skupnosti, družbi. Za razna taka dejanja največkrat vedo tudi komunisti po raznih podjetjih, jih odpravljajo in dostikrat pri njih neposredno sodelujejo.

Po referatu tov. Vladka Majhna se je razvila živahna razprava o problemih, ki jih je navajal v svojem poročilu, o čemer bomo poročali jutri.

ODBOR ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIŠKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS JE RAZPRAVLJAL

O TERITORIALNI RAZDELITVI bodoče celjske skupnosti komun

Ljubljana, 24. maja. Danes dopoldne je odbor za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine Slovenije nadaljeval razpravljanje o novi upravno-teritorialni razdelitvi LR Slovenije. Odbor je pričel s gorenjsko skupnostjo komun obravnavati še nekatere komunalne skupnosti predvsem na področju osrednje in zapadne Slovenije, medtem ko je danes dopoldne razpravljalo o bodoči celjski skupnosti komun.

V imenu iniciativnega odbora bodoče celjske skupnosti komun je o dosedanjem delu in pripravah poročal ljudski poslanec Franc Simončič. Uvodoma je povedal, da je bilo po prvotnem predlogu na področju celjskega bazena zamišljeno formiranje šestih komun, pozneje razprave na terenu v skladu z željami prebivalstva pa so pokazale, da je treba ustanoviti več komun, in sicer trinajst. Posamezne občine na tem področju bi bile naslednje: Mozirje, Soštanj, Vransko, Zalec, Laško, Celje, Vojnik, Sentjur, Planina pri Sevnici, Kozje, Smarje, Rogaška Slatina in Slovenske Konjice.

Odbor je najprej razpravljalo o bodoči občini Mozirje, ki naj bi bila po prvotnem stališču prebivalstva razdeljena na dve do tri občine. Vendar pa so pozneje razprave na terenu pokazale, da zadošča ena občina, čeprav je sestavljena iz sedanjih sedem občin. Prebivalstvo se je v pretežni večini izreklo za tako razdelitev. Poslanec Žen je pri tem pojasnil,

da je skoraj dve tretjini prebivalstva naseljenega v spodnjem delu doline in da so prometne zveze tako iz Gornjega grada kot iz Solčave ugodne. Spočetka so ljudje težili za tem, da bi bile občine manjše, toda v glavnem so se pri tem potegovali za sam sedež bodoče komun. Odločilen za sedež v Mozirju je bil gospodarski razlog: ker je lesno-predelovalna industrija v spodnjem delu doline. Tudi na zborih volivcev so se skoraj v celoti izrekli za tako rešitev.

Bodoča občina Soštanj naj bi obsegala sedanje občine Soštanj, Smartno ob Paki in večino sedanje občine Velenje. Zaradi razširitve rudnika lignita v Velenju in izgradnje velike termocentrale v Soštanju se ta kraja gospodarsko čedalje bolj uveljavljata.

Prebivalci Vranskega so vztrajali pri svoji občini, čeprav bi bila to najmanjša občina v celjski skupnosti komun in bi štela le 2600 prebivalcev. Vseled tega je bilo na terenu mnogo sestankov in diskusije. Toda, kot že rečeno,

ker so Vrančani vztrajali in želeli imeti svojo občino, je želji-tam-kajšnega prebivalstva ugodeno. Zalec, s katerega bi se vključilo devet sedanjih občin, bi predložilo močno občino s pretežno poljedelskim obelježjem.

Glede Laškega je v glavnem osvojen prvotna zamisel. Novo občino bi razen dosedanje občine tvorile še dosedanje občine Rečica, Rimske Toplice, Jurklošter in Breza.

Celjska občina bi obsegala med drugim mesto Celje, Store, Smartno v Rožni dolini, Zeleno in del Sentjurja pa bi pripadlo drugi občini kakor tudi večji del Skofje vasi, medtem ko bi se nekateri predeli priključili Vojniku. Celjska občina bo hkrati največja na področju skupnosti komun in celjskem bazenu in bo štela 55.000 celjskih prebivalcev. Pri tem je bilo govora tudi o morebitni priključitvi Vojnika z okolico k Celju. Vendar bi bila taka občina preveč razsežna in bi štela nad 40.000 prebivalcev.

Občina Vojnik bi obsegala izrazito kmečko področje s tako imenovano dolino hroudurnikov. Obsegala bi štiri dosedanje občine in sicer sam Vojnik, Frankolovo, in sicer sam Dobro ter del dveh manjših katastrskih občin.

Občina Sentjur, prav tako s pretežnim kmečkim značajem, bi obsegala v celoti Dramlje, Poobčje, Sentjur in večji del Slinivko, Sentjur in večji del Svinice ter nekatere manjše vasi.

Občina Planina pri Sevnici so prvotno nameravali razdeliti na dva dela, v zadnjem času pa je prebivalstvo predlagalo, da se formira tod samostojna občina, karar so se izrekli v glavnem volivci, pa tudi rezultati izvedene ankete so pokazali, da si želi tam-kajšnega prebivalstva svojo občino, kajšnega prebivalstva svoj občino, pa čeprav ne bi bila velika, saj bi štela le okrog 3500 prebivalcev. To je izrazilo hribovit predel in je tako rešitev verjetno najprikladnejša.

Glede občine Kozje ni bilo posebnih problemov v dosedanjih pripravah. Vanjo bi bil vključen pretežni del sedanje občine Lisibno, celotno Kozje, Polje in strica ob Sotli ter del dosedanje občine Podsmreka. Tudi prebivalci vasi Osredke želijo h Kozjemu in je to vprašanje za enkrat še odprto.

Smarje bi bile prav tako samostojna občina, kamor bi spadali dosedanje občine Smarje in Podčetrtke ter večji del Pristave. Podčetrtke in večji del Pristave in nekaj manjših krajev. — Občina Rogaška Slatina naj bi obsegala dosedanje občino Rogatec ter Rogaško Slatino, Sentvid in Gonarje.

Občina Slovenske Konjice pa bi obsegala štiri dosedanje občine in sicer Konjice, Zreče, Vitanje in Loča.

TITO

(Nadaljevanje s 1. strani)
 darda in širokem sodelovanju množic v družbenem življenju dežele in da zelo naglo spreminjajo svojo podobo in odstranjujejo najstrašnejše ostankе minulosti. Vladati jim na stari način ni več možno.

Ta nova osamosvojitve, v kateri sodelujejo ogromne ljudske množice, se že zdaj postavlja po robu politiki blokov in išče boljše perspektive za bodočnost, išče pota sodelovanja in miru med narodi. Razen tega tudi sama moralno na vso moč pritiska, da bi našli takšna pota. Z njenim razvojem bo ta pritisk čedalje močnejši.

Opora in izražanje simpatij, sodelovanje ha istem torišču svetovne politike torej tu ni samo naša socialistična dolžnost, marveč tudi zavestna naslonitev na tiste sile, ki nosijo skupaj z nami na svojih zastavah gesla sedanjosti. In v tej sedanjosti je njihova moč. Te

sile morajo zmagati. Naslonitev na minulosť, pa naj je videti še tako močna, mora iz dneva v dan izgubljati na moči, nas pa bi neogibno privedla do tega, da bi ostali na koncu oropani pridobitev naše revolucije.

Moč Titove osebnosti je prav v tem, da je najboljše domel te težnje naših dni in nas najpravišeje vodil k napredku. Da, to je marksizem, toda ne tisti izneverjeni, ki docira in si v imenu idealov »prizadevava« »voditi« množice, marveč tisti, ki razume ljudi v njihovem praktičnem življenju, v njihovih težnjah in v njihovi revolucionarni dejavnosti ter jim pomaga pri presnavljanju sveta.

Zato Tito ni samo človek sedanjosti, marveč prav človek sedanjosti. Zato si je tudi pridobil spoštovanje in osvojil srca ljudi širom po svetu.
 Zato: Še na mnoga leta!

(Nadaljevanje in konec) DEDNOPRAVNE POGODBE

Nihče se ne more po novem zakonu s pogodbo obvezati, da bo zapustil zapuščino določenim dedičem, ali da bo nekemu nekaj naklonil v oporoki. Takšne dedne pogodbe, oziroma pogodbe o vsebini oporoke je že naša povojna praksa smatrala za neobvezne. Če od nekdanj so tudi neveljavne pogodbe, s katerimi nekdo odsvaja oziroma proda to, kar pričakuje, da bo dedoval po zapustniku, ki je še živ ali glede katerega dedovanje ni bilo uvedeno. Nemoralni značaj slednjih pogodb je viden že na prvi pogled.

Pač pa lahko vsakdo že za svojega življenja razdeli svoje sedanje premoženje med svoje potomce. To lahko stori sporazumno z vsemi svojimi potomci, ki bodo po zakonih polklicani, da po njem dedujejo. Takšen sporazum mora biti sklenjen pisмено in overjen po sodniku. Potomci, ki bi se s takšno razdelitvijo ne strinjali, bodo lahko ob smrti izročitelja zahtevali nujni delež in vrnitev daril za dopolnitev nujnega deleža, kot smo to že omenjali pri nujnem dednem nasledstvu.

Kako bomo dedovali po novem zakonu o dedovanju?

preživljanca ob sklenitvi take pogodbe, katerih izročitelj je bil odložen do njegove smrti. Zato so te vrste pogodb veljavne in obvezne ter so v zakonu zelo podrobno urejene.

Za veljavnost takšnih pogodb je potrebno, da so sestavljene v pisni obliki in overjene po sodniku. Razvežejo se lahko te pogodbe sporazumno vsak čas. Razveza pa se lahko tudi zahteva v dveh primerih:

a) če po pogodbi o dosmrtnem preživljanju živita pogodbenika skupno, pa se njuno razmerje tako skali, da jima postane skupno življenje nezno;

b) če en pogodbenik ne izpolnjuje svojih obveznosti, lahko drugi pogodbenik zahteva razvezo pogodbe.

DR. KOSTJA KONVALINKA

preživljanja načeloma na njegove dediče. Kadar ti teh obveznosti nocoj prevzeti, se pogodba razveže. V tem primeru ti dediči ne morejo zahtevati od preživljanca nobene odškodnine. Le v primeru, kadar bi dediči iz enega ali drugega razloga ne mogli prevzeti obveznosti preživljanja, lahko zahtevajo odškodnino od preživljanca.

PREHOD ZAPUŠČINE NA DEDEČE

Do sedaj smo po vzoru rimskega prava smatrali, da pridobe dediči zapuščino šele s sodnim prisojilom, t. j. šele tedaj, ko jim sodišče zapuščino prisodi. Do prisojila je bil zapuščina posebna (pravna) oseba, ki ni bila nič last zapustnika (ker je ta umrl), niti dedičev (ker tem še ni bilo ničesar prisojeno). Novi zakon smatra, da preide zapuščina po samem zakonu v trenutku zapustnikove smrti na njegove dediče. Zato sodišče zapuščine ne bo več prisojalo, ampak bo samo s sklepom o dedovanju ugotovilo in razglasilo dediče z njihovimi dednimi deleži.

Seveda se lahko dedič odpove dedičini do konca zapuščinske obravnave. Če v odpovedi izrecno ne izjavi drugače, potem se bo smatralo,

keje do zapuščinskih obravnava pred sodiščem, kot po dosedanjih predpisih. Novi zakon zahteva, da je potrebno obvezno izvesti zapuščinsko obravnavo samo takrat, kadar je zapustnik zapustil kakšne nepremičnine. Če pa je zapustnik zapustil samo premično premoženje, pa naj bi bilo še tako znatno, se bo zapuščinska obravnavna izvedla le takrat, kadar bo to zahteval vsaj eden od tistih, ki so poklicani k dedovanju.

Na zaključku lahko ugotovimo, da spada naš zakon o dedovanju gotovo med najmoderneje zakone, ki veljajo danes v kulturnem svetu. Izločili je, kot smo videli, nekatera zaostala gledanja na odnose med sodniki, poskrbel je, kjer je bilo to mogoče, za socialno šibke sorodnike zapustnika in odstranil je vse omejitve v razpolaganju z lastnino, ki jih nekateri zakonodajci dopuščajo v korist določenih oseb, ki morajo na vsak način neko postati dediči določen zapuščine. Videli smo, da naš zakon ne jamči nikomur, da bo dedoval določeno zapuščino, ampak le, da bo dedoval po določenem zapustniku, če ga bo preživel. Kljub temu je s predpisi o dolžnem deležu onemogočil, da bi zapustnik izbral tiste svoje sorodnike, do katerih ima zakonite in moralne obveznosti, ki so globoko zakoreninjene v zavesti našega ljudstva. Razen tega je v dovoljni meri poskrbel, da se tudi v bodoče ne bo mogla s pomočjo dedovanja grozdati zemlja v rokah pri-
 vatnika s čimer je onemogočil pojave kapitalističnih tendenc v kmetijstvu.

Vse to značilnosti dajejo novemu zakonu o dedovanju danes, ko se pri nas produkcijska sredstva družbena lastnina, značaj socialističnega zakona, ki bo izdatno prispeval k uvrščevanju socialističnih odnosov v naši družbi stvarnosti.

TITOVE SLIKE

Slišali smo, da mu je ime Tito in da je vrhovni komandant narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije. Ko smo ob večerih posejali pred šotori in barakami, so se nam iz mračne globine tegobnega razpoloženja utrinjale svetle misli na domovino, od koder smo

Da, njegova podoba je bila v naših srcih! Fašistični časopis je ležal na tleh, zmečkan in potepan, Titova podoba pa je bila v nas svetla in neoskrunjena. Ne slika vojskovodje v sijajni, z zlato obšiti uniformi, s kakršno je Vittorio Emanuele zakrival svojo bedno pritiklavost in Mussolini svojo odurno bestialnost, ampak slika tovariša, ki je zrastle iz ljudstva, iz sile in hotenja stoletja tlačanih, svobodoljubnih narodov.

Nešteto ljudi je trpelo z njegovo podobo v srcu, čeprav je niso nikdar videli. Z njo so odhajali v boj, v najhujših trenutkih jih je bodrila in jim vlivala novih moči. Zato, ker je bila podoba človeka-junaka, ki je zrastle iz ljudstva za ljudstvo — živo nasprotje »voditeljev« iz degeneriranih dinastij in njihovih gnilih kamarilj.

Jeseni leta 1943 sem prvokrat videl pravo Titovo sliko. Bila je na navadnem časopisnem papirju — ena izmed prvih slik, ki so iz Bosne priomale v Slovenijo. To je bil Tito z visoko črno kapo na glavi, oblečen v preprosto vojaško uniformo, z jermenom čez rame. In izraz na njegovem licu, v njegovih očeh — da, to je bil izraz moča, ki zna kljubovati nasilju in voditi ljudstvo v boj, obraz, o katerem je govorilo poročilo z »bombaškega« procesa v Zagrebu leta 1928, da ima »nekaj tistim fizionomijam podobnega, ki spominjajo na jeklo«.

Ko smo pozneje, kot partizani dobili v roke še druge, boljše Titove slike, smo videli v njih še mnogo več: podoba moča, čigar misel se rodi velika in obudovanja vredna, a vendar svetla in jasna milijonom ljudi; podoba človeka s smelo odločnostjo in vse osvajajočo ljubeznijo v očeh;

Portret tovariša Tita ob II. zasedanju AVNOJ v Jajcu

podoba moča, ki je vreden globokega spoštovanja ne le kot vrhovni komandant, ampak tudi kot človek, kot tovariš.

Mnogo njegovih slik smo videli in v vsaki se je zrcalilo nekaj, kar smo v drugih pogrešali. Sicer pa — kdo bi ga mogel naslikati takega, da bi mogli v sliki videti vso veličino njegove legendarne osebnosti? Mnogo je bilo v naši zgodovini slavni mož pred Titom — toda nihče pred njim ni znal povedati vsega tistega, kar so naši narodi — zato, da bi živel v svobodi in miru — hoteli in morali povedati. Nihče pred Titom ni mogel spregovoriti z jezikom sedemnajstih milijonov si-

nov in hčera Svobode. Nihče pred njim ni mogel začeti eposa, ki se je razlegel čez meje daljnih dežel in premagal gromovnike laži z jasno besedo resnice. Kdo bi ga mogel torej naslikati takega, kakršen v resnici je, da bi videli v njegovi podobi vso moč njegove biti?

Slika človeka, čigar ime nosi v srcu, želi vsak človek imeti vedno pri sebi. Zato si je nešteto ljudi želelo imeti tudi Titovo sliko — zlasti so si je želeli borci, ki so z njegovo zastavo odhajali v boj. Konec leta 1943 pa so njegove slike že visele tudi v preprostih kmečkih hišah, zlasti tam, kjer je bilo osvobojeno ozemlje. Bile so večidel majhne in revne, izrezane iz raznih brošur in časopisov, a ljudje so jih kljub temu čuvali kot dragoceno družinsko last.

Bilo je v zgodnji jeseni leta 1944 v Loški dolini. Ta dolina je bila takrat središče svobodnega ozemlja, ki je segalo tja do Rakke. V njenih vaseh so se zbirale partizanske enote, ki so odhajale v boj in se vračale iz njega, po cestah je odmevala udarna partizanska pesem, miting se je vrstil za mitingom.

Takrat je bilo v dolini tudi nekaj angleških in ameriških vojakov. V Nadlesku je bila namreč letalska baza in nedaleč od tam letališče, kjer so ponoči pristajala angloameriška letala in odvažala partizanske ranjence v bolnišnice v Italiji.

Nekoč je prišel v hišo, kjer je bila ena izmed pisarn notranjskega okrožja, vojak v angleški uniformi, ki je znal malo italijanški in je bil bolj temne polti kakor drugi, kar je pričalo, da ni angleškega rodu. Na steni v hiši so visele slike Tita, Churchilla, Roosevelta in Stalina. Ko jih je preletel z očmi, se je nasmehnil, stopil pred Titovo sliko in salutiral.

Začudil sem se: kako da se je on, vojak v angleški uniformi, ustavil ravno pred Titovo sliko, čemu je prav njemu salutiral? Vojak pa se je še enkrat ozrl v njegovo sliko in dejal:

»To je človek, do katerega čutim največ spoštovanja.«

Ko sem se zanimal, kje je temnopolti vojak doma, sem zvedel, da je iz Indije. V srcu sem začutil toplo čustvo ponosa, saj sem prvokrat videl, da poznajo Titovo osebnost tudi ljudje iz daljne, nam skoraj neznanne dežele. In če poznajo Tita, poznajo tudi Jugoslavijo in narodnoosvobodilni boj v njej!

Cez nekaj tednov — 9. oktobra — so navalili v dolino Nemci in domobranci. Prišli so od treh strani, ker so hoteli partizane obkoliti in uničiti, zlasti pa razbiti letalsko bazo in onemogočiti nadaljnje odvažanje ranjencev v Italijo. V ogorčenih bojih z nacistično in domobrantsko drhaljo je padlo precej naših borcev in aktivistov. Ker je bilo sovražnikov mnogo več kot partizanov, so se

morali le-ti umakniti. Domobranci so divjali po vaseh, terorizirali zavedno prebivalstvo, iskali aktiviste in krađli, kar se jim je zdelo vredno. Odšli pa so že proti večeru, ker so se jim zdelo tla prevročna.

Drugo jutro je bila dolina spet svobodna. Bil je lep sončen dan, polja so cvetela in lastovke so se zbirale na hišnih slemenih — v mrtvašnici na pokopališču pa je ležala vrsta mrtvih trupel borcev in aktivistov, ki so padli za domovino.

V neki hiši, kjer so se shajali partizani in aktivisti, se je domobrantska drhal še posebno razdivjala. Po tleh so ležali kosci razbitega pohištva, v kuhinji je bil razrušen štedilnik, na steni, kjer

so bile parole o Titu, narodnoosvobodilni vojski in Osvobodilni fronti, pa je bilo z ogljem napisano: »Kjer je Tito — vse razbito!«

Na eni izmed sten je visel okvir, kjer je bilo — kakor je v navadi na kmetih — vse polno slik iz družinskega življenja. In glej — med njimi, nekje na sredi, je bila tudi majhna Titova slika, tista stara slika na časopisnem papirju, komaj opazna in že nekoliko obledela. Ko sem se zagledal v njegov jasni, odločni obraz, mi je kakor prispeboda žive jugoslovanske stvarnosti vstal pred očmi večerajšnji dan v tej hiši:

Sovražnik divje besni in razbija, kar mu pride pod roke — a njegovo početje je neumno in

smešno, saj razbija zato, ker tistega, kar bi rad razbil, ne more in ne bo nikdar mogel razbiti. Čete njegovih motoriziranih hord so se spremenile v roparsko drhal, ki so ji dnevi življenja že šteti, slava in moč njegovih vojskovodij je izginila kakor slava v pomladnem jutru, prestoli kraljev so postali trhli in majavi, ker so jim začela ljudstva kazati hrbet — naš Tito pa stoji med jugoslovanskim ljudstvom, ki je z njim na čelu obračunalo z mračnimi kreaturami preteklosti, stoji med njim preprost in tovariški, a vendar velik in močan, spoštovan in ljubljen, stoji kot simbol naše svobode in velike, srečne prihodnosti.

FRANCE SUSTERSIC

Predsednik Tito na vrtnu

»ZDRAVO, TOVARIŠ TITO!«

Koper, maja »Takšnega vznemirjenja še svoj živ dan nisem doživel. Okrog nas so škrtali fotografski aparati. Mnogo novinarjev je stalo okrog nas, gledali so nas in nekaj zapisovali.«

Sedimo v sobici nadzornika poslojpa, vratarja in kurirja Okrajnega komiteja v Kopru Antona Brajnika in se pogovarjamo o tem dnevu. To se je zgodilo med obiskom predsednika Tita v Kopru in Bujah, po dokončni priključitvi teh krajev k njihovi domovini, po londonskem sporazumu. Ob tej priložnosti so priredili v Portorožu blizu Koprja slavnostno kosilo, ki se ga je udeležil tudi Anton Brajnik s skupino vojnih invalidov iz NOB in skupino političnih preganjancev iz časov fašizma.

»Se nikoli dotlej ga nisem videl od blizu in takrat bi ga bil rad videl,« pripoveduje Brajnik, »rad bi bil stal blizu njega.« Tik pred kosilom je pristopil k naši skupini sekretar komiteja tovariš Beltram in nam rekel, da nas bo predstavil tovarišu Titu.

»Kaj naj rečem o tebi, Brajnik?« me je vprašal.

»Nič, samo moje ime, vse drugo mu povem sam.«

In gledal sem proti vratom dvorane, kdaj bo vstopil. Tedaj sem iznenada zaslišal, da je nekdo izgovoril moje ime. Obrnil sem se. »To je Anton Brajnik,« je rekel tovariš Beltram.

»Komu pa to pripoveduje,« sem pomislil. V naslednjem trenutku pa mi je že zaprlo sapo. Pred menoj je stal veder in nasmejan tovariš Tito. Prvi hip sem čutil, da od razburjenja ne bom spravil iz sebe nobene besede, potem pa so mi privrele vse besede hkrati iz ust. Prijel sem tovariša Tita za roko ter mu z visokim in od razburjenja pojočim glasom dejal:

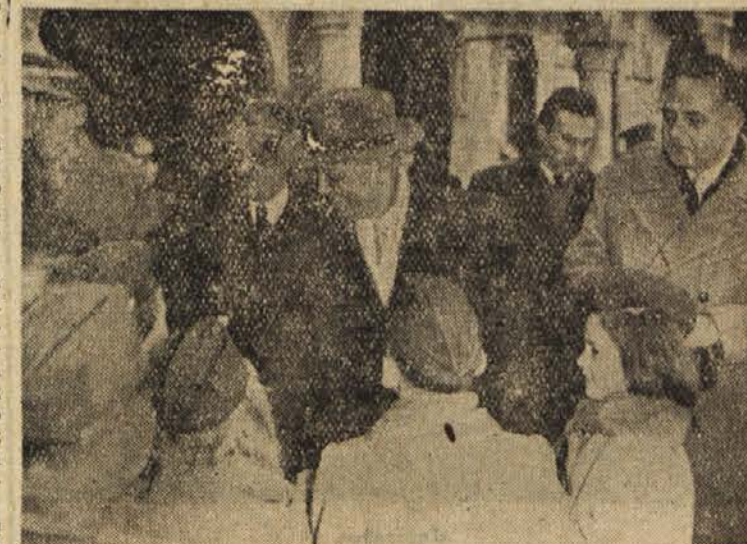
Zdravo, ljubljeni tovariš Tito! Jaz sem Anton Brajnik, star 63 let, doma iz Trsta, begunec pred

fašističnim terorjem. Tam sem zapustil očetovo hišo in sobico, kjer je stala moja otroška zibelka. Tu se počutim srečnega in zadovoljnega, kajti okrog mene kraljuje svoboda, ki smo si jo priborili pod tvojim vodstvom, dragi tovariš Tito. Čutim se presrečnega, da vas vidim tako blizu in da držim vašo roko čvrsto stisnjeno v svojih rokah...«

In še sem govoril. Želel sem mu, da bi živel še dolga leta na srečo vseh nas. On pa se mi je smehljaj in jaz sem se smehljaj njemu.

Tedaj nam je Tito rekel:

»Tovariši, veseli me, da vas vidim tu vse skupaj, zdrave in zadovoljne.«

Koprski pionirji pozdravljajo tovariša Tita

Naš ljubljeni voditelj se rad mudi med ljudstvom. Na sliki ga vidimo, kako pleše kolo

Pomlad v Kumrovcu

Reportaža z novinarskega tekmovanja »Deset let svobodne graditve«

Tam, kjer ni velike industrije, hidrocentral, blokov, gigantov, vseh teh silnih vnanjih prič nanega dela in boja za socializem, boste gotovo našli vsaj nekaj drobnih stvari. Znabiti kilometer nove ceste, združni dom, nekaj novih hišk, mostiček čez vaški potok, skrbno očiščeno sadno drevje, prijazno pobeljene domove, novo še rdečo opeko na

nim upanjem: »Aprilska mokrina, dosti kruha, dosti vina!« Vsake zgodovinske razvaline na strmini, kot je na priliko tistale na robu sotlske ravnice, kajpada ne morete poznati. Šolski otroci vam bodo z ognjem v očeh povedali, da so ondi pred štirimi stoletji uporni kmetje naskočili zatiralca dobrih in poštenih ljudi Ferencu Tahija.

služil kader. Doma sem imel obleko in edini par čevljev. Ko se jeseni sedemindesetega vrnem iz vojske, sem ostal bos in brez obleke. Ta čas je oče ponosil mojo obleko na čevlje. Sram me je bilo in v srcu hudo, kakor še nikoli do takrat. Če bi ne bilo brata v Zagrebu, bi ne vem kako dolgo čepel doma. Takle dečko, kot sem bil takrat, vendar ne more bos na vas, med ljudi.«

Stavil bi, da je Ljudevitu Stefanu ta hip zakrvela stara rana. Z roko si potegne prek čela in čez lice: »Pri nas je bilo takrat težko, tako težko, da smo mislili, da se življenje nikoli ne bo spremenilo...«

Kako drugačne so zdaj strani kumrovskega življenja. S kolikšno vero jih vsi ti ljudje obračajo na tej revni, bregoviti ilovni zemlji. V njihovem človeku, iz njihove krvi je zrasla ta vera. Zmeraj več sadov daje in polagoma spreminja ljudi.

Nekje od Tuhlja je prišla peš kmetica z vso svojo deco. Štirje so, najmlajšemu je komaj dve leti. Po Titovi rojstni hiši vodi svojo dečico in ji gruli: »Glejte, glejte, od tu vam je naš Tito! Kakor doma naša je ta njegova zibelka!« Drobiž pa caplja ob njej in gleda.

»Več ko dvaindeset tisoč ljudi je lani stopilo čez ta prag,« pripoveduje kustos muzeja prof. Mandica Martinovičeva. »Koliko bi vam mogla povedati o njih. V spominskih knjigah muzeja je le drobec tega, kar ljudje doživljajo, ko prihajajo v Kumrovec.«

Z malo Brankico sva gori v kumrovškem hotelu že prvi dan dobra prijateljca. V drugi razred že hodi. Kakor bi odprla drobno rožo, mi prisrčno pove: »Rada imam Tita, ker je dober. Vedno mi prinese bombone...«

Tudi v Kumrovcu se šolarji neugnano zapodijo po cesti, ko odzvonijo konci pouka. V stari hiši, ki šoli, kjer je tudi Tito nekoč nabiral prvo šolsko znanje.

»A so dobri učenci,« vam povedo v šoli, razkažejo zvezke in presojajo lastnosti mlade generacije v Kumrovcu.

Jeseni se bo vsa osemletka z nad tri sto učenci preselila v novo šolsko poslopje, ki nastaja v položni rebri za cesto. Nestrna mladina ne more dočakati.

Čiste in snažne so kumrovske hiše zunaj in znotraj. V novem življenju je njih veljava čudovito zrasla. Stopite v to ali drugo, povsod boste našli prizadevne žene in dekleta, ki jim zares ni vseeno, ker so doma v Kum-

rovcu.

»Prepolne so bile mekoč te naše hiše. Mladi so odhajali na vse kraje po deželi in tishčali v svet. Razočarani, ker ni bilo zanje dela, so se vračali. Zdaj je tudi Kumrovcu odprta vsa domovina. Pozna se to, Zmeraj bolj cele ostajajo naše kmetije. Ne-koč pa smo delili in spet delili to našo zemljo, da je je bilo vedno manj.«

Prijetno teče pogovor v kumrovških domačijah. Vsak doda nekaj, kar mu pride na um in mu je najbližje.

»Menda nista bili nekoč niti dve hiši pri nas, kjer bi imeli kolino. Redili smo prašiče in prodajali, zanje kupili koruze. Zdaj je v tem prav nasprotno. Zemlja pa je ostala še vedno tako skopa, v bregih ilovica in lapor, v ravnici, kar je dobrega, poplavlja Sotla. In vendar je pri nas zdaj drugače, kot je bilo nekoč...«

Vožnje in konji zdaj nekoliko motijo kumrovske kmetovanje. Ali tudi ta gradbeni čas, ki mami kmete na vožnje, bo minil. Zivinoreja dobiva s simendolskimi plemenjaki solidno osnovo. Stari sadovnjaki izginjajo in nastajajo mladi. Ko bo ukročena Sotla, bo kumrovske življenje pridobilo lep kos dobre zemlje. Čez nekaj let bo zapiskal tod ob Sotli prvi vlak, ki bo pripeljal tam nekje od Savskega Marofa in vas mimo Kumrovca potegnil do Rogatca. Nedaleč od Kumrovca pravkar odpirajo prvo gradbišče za to progo. V Suhem dolu pod Klanjcem pa kanijo postaviti tekstilno tovarno.

»Zmeraj bliže smo svetu in svet je zmeraj bliže Kumrovcu.« pravimo in mislimo, kaj vse še utegne priti.

»Najlepši pa bo le tisti dan, ko bo skozi našo sotlško dolini-

Predsednik Tito s soprogo Jovanko

co prifučkal prvi vlakec!« vzkipeva v ljudeh. »Vsi bi ga radi dočakali in doživeli. Zelimo ga tudi Franju Brozu iz Kladnika, ki bo letošnji jesen učakal sto in eno leto!«

Trdne in odporne ljudi daje tod ta zagorska zemlja. Ko sva z Ljudevitom Stefanom prišla minuli večer do te stvari, mi je pripovedoval, kako lepa leta učakajo tod ljudje, četudi jih življenje nič ne boža. »Teško |

zemljo imamo in dober zrak. To bo tisto, si mislim jaz,« mirno presoja, ko se razhajava.

Prihodnji dan je predsednik Tito letos prvič obiskal svoj rojstni kraj.

V tistih popoldanskih urah sem bil priča, kako radi ga imajo ti preprosti in dobri ljudje. Ob njem jim je zrasla vera, ki zdaj tudi tod spreminja življenje.

France Gerželj

Tito pred svojo rojstno hišo v Kumrovcu

slemenu. Zvečer bi vam že posvetili z žarnico. V vaški gostilnici bi se pomudili in razgovorili z vaščani brez skrbi, da ostanete čez noč brez strehe. V majhen klanec boste stopili in v hotelu pod slamnato streho vam bo prijetneje, kakor kjerkoli.

Takšnale bi bila razglednica, ki bi vam jo v prvem hipu poslal iz Kumrovca.

Ko so se Josipu Brozu odprla vrata iz mariborske kaznilnice, je tudi obiskal svojo rojstno vas. Povasoval je pri Vilimu Stefanu, po srcu dobrem kumrovškem kmetu.

Vilimova žena pravkar stresa v lončeno skledo nezabeljeno zelje. Iz skleda puhli soparica s kislastim vonjem. Kaj drugega Stefanova družina ne zmore za kosilo.

Milo zre Josip Broz v ljudi pa v skledo kadečega se zelja. Potlej pa pravi, ko da se mu trga iz vročega srca: »Veš kaj, Vilča? Enkrat se bo to spremenilo, verjem mi!«

In so molče zajemali zelje. Samo žlice so škrobotale ob glinstem robu.

»Kako dolgo je že od takrat,« pristavi Ljudevit Stefan. Ta živahni Zagorec zdaj že nekaj let predseduje devetim vasem razsežne kumrovske občine. Preprosto, človeško in s toplo zagorsko govoricco mi obrača liste kumrovskega življenja.

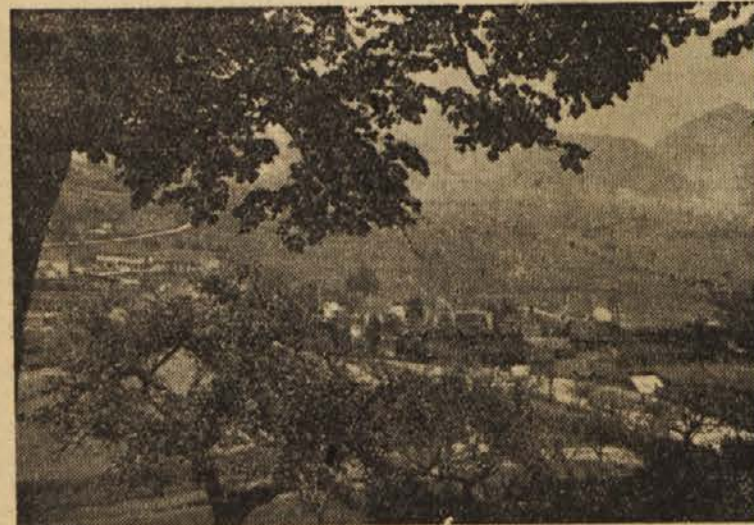
Nocoj se nama nikamor ne mudi. Po zagorsko me je navadil nazdravljati. Nič ne trčiva. Vsak s svojim kozarcem mimogrede krčeva ob mizo in govori dalje.

»Še tole moje poslušajte. Dvajset let bo kmalu, kar sem

Predsednik Tito v svojem delovnem kabinetu

Ce bi vam bila nedelja le predolga, bi morda stopili v kino, če še niste v svojem domačem kraju štiri ure presedeli ob barvnem »Vrtincu«. Če bi vam ne bilo všeč vlažno vreme, bi vas kmečki ljudje kar na cesti sredi vasi znabiti le potolažili s svojim preizkuše-

Kumrovec

Predsednik Tito med razgovorom z domačini v Kumrovcu aprila letos. Zlasti ga je zanimalo kako je z gradnjo nove šole.

PO STOPINJAH kovinarja tovarne

Mannheim, maja

Prvi koraki so obetali ugodne vesti. Ze sredi aprila sem telefonično naprosil načelnika oddelka za prijave na policijskem ravnanstvu v Mannheimu, da bi pregledal prijavnice od junija do oktobra 1912, če ni morda našel med njimi karton kovinarja Josipa Broza, ki je delal v tovarni »Benz«. Odgovoril mi je zelo prijazno, da je že slišal ali nekje bral, da je predsednik Tito nekoč živel v Mannheimu.

»Kar brez skrbi bodite, vse bomo preiskali z vso natančnostjo. Mi smo lahko samo ponosni, če vam bomo nudili podatke, da je maršal Tito nekoč živel v našem mestu.«

Z enako prošnjo sem se obrnil na znano nemško tovarno »Daimler Benz« v Waldhofu, predmestju Mannheim, ki se je do leta 1926 imenovala »Benz & Co.« Vse kaže, da je kovinar Josip Broz delal v tej tovarni avtomobilov leta 1912. Obrnil pa sem se tudi na drugo najstarejšo tovarno mesta, ki se tudi imenuje »Benz« (še zdaj), izdeluje pa samo motorje. Od nje se je ločila sedanja tvrdka »Daimler Benz« že leta 1908.

V »fremde«

V »Biografije« je rečeno, da se je Josip Broz napotil v »fremde« že leta 1911 in da je najprej delal v Kamniku do maja 1912. Takrat je doživela ta tovarna polom. Na priporočilo poslovodje se je s 50 drugimi delavci napotil v Cenkovo na Češkoslovaškem, ker je poslovodja rekel, da potrebujejo tam delavce. V Cenkovu pa so jim delavci povedali, da so jih poslali v pomoč delodajalcem,

da bi zlomili stavko ondotnih delavcev.

»S postaje smo odšli,« pripoveduje o tem Josip Broz, »skupaj v Delavski dom, kjer smo ugotovili, da so nas prevarili. Sklenili smo, da ne pojdemo na delo. Uprava podjetja je spoznala, da nas ne bo mogla izkoristiti za stavkokaze in morala je popustiti v zahtevah svojih delavcev. Tedaj so delavcem zvišali mezde. Hkrati smo dobili večje mezde tudi mi, ki smo prišli iz Slovenije.«

Tito je ostal v Cenkovu več mesecev, potem pa se je napotil v Nemčijo. Radoveden in željan, da bi videl največje železarnice in jeklarne v Evropi, je prepotoval Nemčijo in Avstrijo in se ustavil v raznih tovarnah, tu deset dni, tam malo dlje. Delal je v Monakovu na Bavarskem, v Mannheimu v tovarni »Benz«, potem pa v Porurju. Iz Porurja se je oktobra 1912 napotil na Dunaj.

Zgodba o neplačani članarini

V Nemčiji je med socialisti precej razširjena zgodba o bivanju tovariša Tita v Mannheimu. Pred dvema letoma sta se dr. Gleisberg in dr. Scholz kot zastopnika Socialno-demokratske stranke Nemčije udeležila kongresa SZDL v Beogradu. Sprejel ju je tovariš Tito in jima pripovedoval, da je kot fant pripadal mladim socialistom in da je sodeloval v nemškem delavskem gibanju, dokler je živel v Mannheimu. Rekla sta mu, da bi bil že čas, da bi plačal zaostalo čla-

narino, ker je že 40 let ni redno plačeval. Tovariš Tito jima je odgovoril, da se lahko včlanita v Socialistično zvezo tudi brez članarine.

V raznih krajih so mi socialisti in člani sindikatov pripovedovali to zgodbo. Povedali so mi tudi, da je tovariš Tito delal v sindikatu. Socialisti običajno podarjajo, da je pripadal mladim socialistom, bil pa je član sindikata kovinarjev. Večkrat ponavljanim govoricam je treba pripisati, da se je pokaalo, da je Josip Broz-Tito delal v tovarni »Lenz« (ki zdaj izdeluje traktorje) v Mannheimu, ne pa v tovarni Benz. Na to so me opozorili tudi v Mannheimu.

Ta anekdota me je napotila, da sem začel iskati sledove Titovega bivanja v Mannheimu. Že v Düsseldorfu v sindikatu in v Bonn» so me opozorili, naj se najbolj zanemam na policijo in stare delavce, ker so stare sindikalne in socialno-demokratske arhive požrle nacistične grmade. Toda od manheimske policije in iz obeh tovarn so prispele neugodne vesti. »Nikjer niti črke,« je sporočil načelnik oddelka za prijave, Direkciji tovarn »Daimler Benz« in »Benz« pa sta odgovorili, da je vojna uničila z delavnicami vred tudi vse stare sezname delavcev.

Vendar pa bom v Mannheimu našel dokumente ali ljudi, ki bodo vedeli kaj povedati o bivanju tovariša Tita v tem mestu!

Baročno mesto

Mannheim je izrazito industrijsko mesto. Prav zato je bil tarča pogostih bombardiranj. Teh ran mesto še zdaj ni prebolelo. Tistemesto še zdaj ni prebolelo. Tistemesto še zdaj ni prebolelo. Tistemesto še zdaj ni prebolelo.

Samo tovarniški dimniki se dvigajo liki gozd jablovan nad mesto in ga noč in dan zasipajo z dimom in simfonijo strojev. Tovarne so obnovili in razširili. Stari delavci pripovedujejo, da kraj sploh ni več podoben staremu Mannheimu. Okrog tovarn ni več tistih krčem in točilnic, kamor so ljudje zahajali po delu. Vse to je zdaj pokrito s tovarniškimi delavnicami. Celo fotografij »Benz« iz leta 1912 ni več. V Mannheimu tudi ni več Delavskega doma, kamor je najbrž često zahajal Josip Broz. Sindikalno življenje Josip Broz. Sindikalno življenje Josip Broz. Sindikalno življenje Josip Broz.

»Domu sindikata« je zajeto v »Domu sindikata« na drugem bregu Nekar. Samo stari trgovski del mesta je ohranil svoje baročno lice. Na trgu še stoji bronasti kip v smeri in razigranem spletu. ko da se kopljejo v življenjskih radostih. Tu so mojstri nekoč snovali trgovino in industrijo kot vir življenja in radosti.

Na vratih »Daimler Benz« soredne obiskovalce velika tabla

Tito med Dalmatinci S TITOVE POTI

po deželah Indijcev in Burmancev

Split, maja Na Zenti, še nedavno tihem zalivu, kamor redko zaide plavač, na pečini ob morju je vzdana marmorna plošča. Na hišici v Vrsovem Dolcu in na zidu blizu Stobreča v kamen vklesane besede tudi pripovedujejo, da se se od odigravali pomembni dogodki.

»Da, tu, na teh pečinah in njivah, se je sestajal tovariš Tito z nami, Dalmatinci,« je pripovedoval Vicko Krstulović. »Tu smo pred 17 leti poslušali njegove besede o boju za ozdravljenje Partije, ki so jo v tem našem kraju razjedale frakcije, o tem, kako naj pripravimo kadre na

Kakih 30 delegatov iz vse Dalmacije se je vrnilo s te konference, na kateri so izvolili novo pokrajinsko vodstvo, v svoje delavnice, v sončne vinograde in v ribiške čolne, ohrabreni z besedami generalnega sekretarja Partije, ki jih je opozarjal na čedalje večjo nevarnost fašizma, na vojno, ki je divjala v Evropi, in na priprave na veliko in odločilno bitko.

»Nikoli tako, kakor takrat nismo čutili toliko vere in zaupanja v moč Partije in ljudstva, morda tudi zato, ker nikoli nismo srečali človeka, ki bi znal navdati ljudi s tolikšnim optimizmom in odločnostjo, kakor je to

in voditelj vstaje na tem področju je obstala nekam plaho. Z njim je sledil krepak objem in iz srca so privrele besede: »Zdaj nam je nekoliko laže, tovariš Stari, ko vidimo, da si živ in zdrav.«

Kakor vsak gostoljuben gospodar jim je tovariš Tito prinesel lonec kislega mleka — »ves svoj ekonomat«, kakor je rekel malo pozneje v šali.

»Vi torej predlagate napad na Livno?« je vprašal Vrhovni komandant Dalmatince. »Le da so proletarske brigade razredčene, potrebni so nam borci...«

In tiste dni se je vključilo v vsako proletarsko brigado po nekaj sto borcev s tega golega in sivega krša ob morju. To je bilo prvo srečanje Dalmatincev s takrat že slavimi proletarci. Padlo je Livno in tekla je prva skupna kri. Na tisoče novih borcev se je vključilo v nove dalmatinske brigade.

Na vrhu Vagnja, na golem in kamnitem prelazu nad Livanjskim poljem, sta dva livanjska bataljona »Starac Vujadin« devet dni in devet noči bila srditeljske boje z ustaško in italijansko kolono, ki se je prebujala na pomoč obkoljenemu Livnu.

V nevarnem trenutku, ko je kazalo, da moči že pešajo, je prišlo pismo tovariša Tita. Bil je bodrilni glas, pa tudi kratko vojaško povelje, da je treba nalogo izpolniti. In dalmatinski udarniki so jo izpolnili.

»Dalmatinci se na Vagnju niso umaknili niti za korak,« je rekel nekdo.

»...pa tudi proletarcev niso pustili niti meter daleč predse.«

Tovariš Tito se je zadovoljno nasmehnil in puhnil dim iz svoje kratke pipe.

»Dalmatinci so mi poslali tobaka,« je rekel.

Od daleč je bilo slišati skladno in dobro znano dalmatinsko pesem o ljubezni in morju, o težavnem delu na golem, kotanjestem kršu, o Marjanu in zastavi, »na kateri bereš ime tovariša Tita,« o svobodi in bogatem kruhu, ki bo pognal iz zemlje tudi na teh s trpljenjem prežetih obalah vzdolž sinje globine...

Na Visu

Med vojno se je tovariš Tito često sestajal z Dalmatinci. Iz pogovorov na Cincaru in Borjah pri Glamoču je zrasla in se uresničila ideja o prvem pomorskem odredu pod Biokovom. Vojna povelja in pohvale pa pričajo o junaštvu in žrtvah Dalmatincev na mnogih bojiščih širo po naši državi. Kdo bi vse to naštel?

Včasih, na kratkih srečanjih, je tovariš Tito vprašal po Dalmatincih.

»Bore se in prepevajo,« se je glasil običajno odgovor.

»Tako je tudi prav,« je pritrjeval Vrhovni komandant.

Poleti 1944 je naključje privedlo tovariša Tita za nekaj mesecev med Dalmatince. Bilo je po nemškem desantu na Drvar, ko se je Vrhovni štab preselil na utrjeni Vis, »dalmatinski Kronštat«, kakor so takrat govorili.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Benares je sveto mesto Indije. Svečo za slehernega Indijca ne le v verskem smislu, zato, ker romajo vsako leto milijoni Hindusov tja, da se kopljejo v sveti reki Gangesu. Benares ima poseben položaj tudi v političnem in družbenem življenju dežele, ker je bil zmeraj eno največjih središč osvobodilnega gibanja indijskega ljudstva.

Pri glavnem kopalšču na Gangesu, na razmeroma majhnem prostoru, kjer naj bi se izkrcal maršal Tito, je zbrala velika množica — kakih 500.000 ljudi. Nikjer več ni bilo praznega prostora, vse je bilo polno. Tudi strehe hiš so bile polne ljudi, da ne govorimo o balkonih, kjer je kar mrgolelo gledalcev, da so bili videti kot veliki gozdi. Najvišji hinduistični svečeniki so stali tik na bregu. V rokah so držali dragocene posode z ognjem in druge verske rekvizite. Od vseh strani so se razlegali zvoki bobnov, gongov in trobent.

Zmračilo se je in vzdušje je vzvalovilo množice radovednega ljudstva ter ognjev in njihovoga odseva na valovih Gangesa. Cede dalje glasneje so se razlegali bobni in gongi. Vse to je dalo svečanosti posebno obeležje, ki ga ni moč natanko opisati. Policija je s težavo zastražila prost prehod na stopnicah, držečih na manjši trg. Po teh stopnicah naj bi šel Tito. Pritisk ljudstva pa je bil čedalje večji in težave policije čedalje hušje. Že tako ozki prehod je bil od trenutka do trenutka ožji.

Ko se je Tito izkrcal, so se začeli na glavnem kopalšču veliki verski obredi. Najvišji duhovniki so blagoslovili Tita. (Tovariš Tito se je pokrante pošalil: »Kaj bi rekla moja babica, če bi slišala, da sem prestopil v drugo vero?«) Zbrano ljudstvo je gledalo obred z velikim navdušenjem. Vsakdo se je hotel prinititi čim bliže k Titu in množica je vzvalovala s tolikšno silo, da policija ni mogla več vzdrževati pritiska. In že ni bilo več prostega prehoda po stopnicah. Tito se je znašel sredi velikanske množice, ki ga je kratko malo nosila. Trajalo je precej dolgo, preden se je Tito posrečilo priti na stopnice in oditi proti trgu, kjer ga je čakal avto. Ves ta čas je 300.000 ljudi vzklikalo Titu, Nehruju in Gandhijevemu delu.

V takšnem položaju, ko veličanska množica vzvalovi in izgubi sleherno kontrolo nad seboj ko organi javnega reda sploh ne vedo več, kaj delajo, se rade pripete tudi nevščestnosti. Tudi mi, Jugoslavlani, smo imeli nekaj manjših žrtev. Neke naš novinar, ki je skupil s pendrekom po hrbtu. Policija je očitno računala, da bo z udarcem pendrekov na vse

strani kolikor toliko ublažila gnečo. Nekateri člani spremstva so se v gneči izgubili. Pozneje smo se na železniški postaji preštel, kakor v vojni po ofenzivi.

Vse te nevščestnosti pa so kmalu obledeli, saj so bile neznatne v primerjavi z veličino manifestacije prebivalcev Benaresa. Njihovi predstavniki so nam rekli, da bi lahko Titu prirejeli sprejem primerjal s sprejemi, ki jih je sveto mesto Indije prirejalo Mahatmi Gandhiju.

Na Himalaji

Ob ozki planinski cesti proti Himalaji smo na nekem mestu opazili, da je pritrjen na drevo košček papirja, na katerem je bilo z okorno roko napisano: »Dobrodošel, tovariš Tito!« Pozneje smo opazili še več takšnih napisov. Ko smo prispeli v naselje Teog, smo zvedeli, da je kmetje prosili oblasti, naj jim napišejo v angleškem jeziku njihov pozdrav Titu, da bi lahko pozneje sami pripravljali napise. V Teogu, kjer smo videli folklorne ples, smo tudi zvedeli, da je skupina kmetov iz daljnega Cimija na tibetski meji na lastno pobudo prišla, da bi videla Tita. Hodila je 28 dni čez visoke, z večnim snegom in tedom pokrite himalajske vrhove.

Kmetje so bili presrečni, ko se je Tito vključil v njihovo kolo.

Na jezeru Inlu

Prebivalci okrog jezera Inla so zgradili posebno ladjo v obliki »rajčice«, ki nosi pagode in tempelje. Rajčico je vlekel šest ozkih in dolgih čolnov. V vsakem je bilo 70 veslačev, skupaj torej 420. Bil je imponanten pri-

zor. Sredi velikega jezera Inla je čakalo več sto ozkih čolnov, v katerih je sedelo staro in mlado iz bližnjih vasi. Ko smo se bližali tej množici (bilo je nad 10.000 ljudi), sedeči v čolnih sredi jezera, se nam je prvi hip zdelo, da se bližamo otoku. To je bil prvi množični ljudski miting sredi jezera.

Prisrčno vzdušje prijateljstva

Na ladji »Mindon«, s katero smo se vozili po reki Iravadi, je bilo vsak večer tako prisrčno in razigrano vzdušje, da smo se vsi počutili kakor na rajanju v domovini. Najvišji burmanski funkcionarji so dali pobudo za ples. Plesali so svoje narodne ples. Z naše strani je tovariš Ranković prvi zaplesal kozarško kolo.

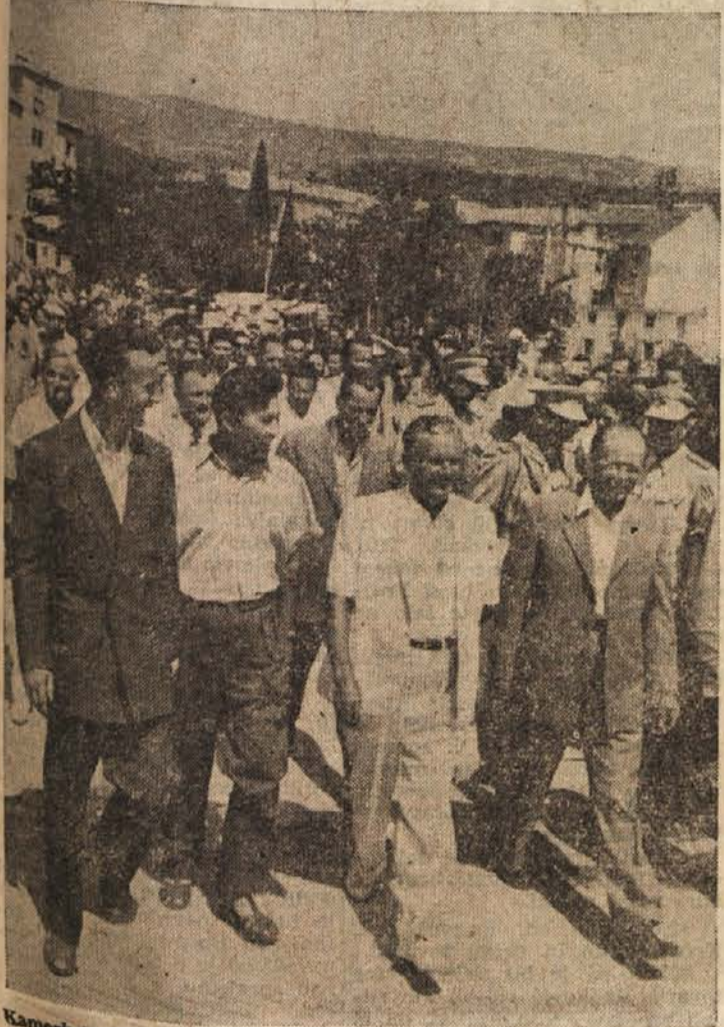
V začetku smo gledali burmanske ples, Burmanci pa jugoslovanske. Pozneje pa so se naši vključili v burmanska, Burmanci pa v naša kola. Vse se je plemesalo. Vzdušje je bilo res čudovito. Kar pa se tiče plesanja, je pa treba priznati, da so Burmanci plesali bolje naša kola kakor pa burmanske ples.

Čama ba ze

Predsednik Tito je stopil na burmanska tla 6. januarja zjutraj in prebivalci Ranguna so razglasili njegov prihod za praznik in ga praznovali dva dni. Mesto je bilo vse v zelenju in lepo razsvetljeno. Ulice in trgi so bili polni razigranega ljudstva. Ljudje so se od srca veselili. Tolikšno veselje in razigranost pa nista bila značilna samo za Rangun, marveč za vse kraje, ki jih je Tito obiskal. Predsednik burmanske vlade U Nu, s katerim smo govorili zadnji dan Titovega obiska, nam je rekel, da ljudstvo še nobenemu tujemu gostu ni priredilo takšnega sprejema.

Iz Burme so prinesli nepozabne vtise. Najgloblji med njimi pa je nedvomno ta, da smo globoko občutili, da je burmanski vzklil »Čama ba ze« (živel), s katerim so pozdravljali Tita, prihajal iz srca.

Jože Smole

Kamorkoli je prišel tovariš Tito, so ga spremljale množice ljudstva

poznejše velike in usodne dogodke.

»Boriti se za slehernega človeka, biti takten in oprezen z ljudmi, prizadevati si predvsem, da bodo ljudje razumeli načelo boja za čistost in idejnost Partije, kajti Dalmacija ima vse pogoje, da postane vir kadrov.« Tako je govoril in učil tovariš Tito na teh sestankih ob morskim obali in v poltemnih težkih hišicah ob Poljiški cesti.

Prve pokrajinske partijske konference avgusta 1940 so se udeležili razen tovariša Tita tudi Rade Končar, Vlado Popović, Lola Ribar in Marko Orešković.

delal tovariš Tito. Čutili smo, da je Partija v čvrstih rokah; zadnji obračun se je lahko pričel...«

»Izpolnite nalogo«

Ko se je bil oboroženi boj za svobodo že razplamtel, se je tovariš Tito znova sestajal z Dalmatinci. Bilo je v juljskih dneh 1942, takrat, ko so proletarske enote z Vrhovnim štabom na čelu prispele v Bosno.

Na Cincaru, med gostimi jekami je stal šotor. Pred njim je stal mož, ki si ga že po trdih korakih in nasmehu spoznal, da je tovariš Zente in Stobreča. Skupina najuglednejših borcev

JOSIPA BROZA

»Benz« v Mannheimu

z napisom »Delavcev ne sprejemamo«. Ljudje prihajajo, nekateri se z vojaškimi čepicami na glavah do vrat in se vračajo. Načelnik personalnega oddelka g. Rabenu ni bilo žal ne truda, ne časa, da bi mi pomagal. Malo je starih delavcev, ki se še spominjajo, kako je bilo leta 1912. Mnogi so padli v dveh vojnah, so se umaknili v predmestje, kjer so cenejša stanovanja in sočivje, ali pa v lesene barake daleč od mesta, kjer imajo vrtičke in njive za čebulo in solato.

Skoraj enaka je slika tudi v drugi tovarni »Benz«, ki je bolj v mestu in v tovarni traktorjev »Lenze« na drugem bregu Nekarke. Toda »jubilatni« delavci, ki delajo v tovarni najmanj 25 let, so mi rekli, da so v domačem častniku »Mannheimer Morgen« brali, da je maršal Tito nekoč delal v Mannheimu in da bi morda dobil podatke v uredništvu tega časnika.

Novinarji so že bili pri nas

tovariša Tita v Mannheimu. Tudi v tovarni so mi povedali, da so novinarji že bili pri njih.

V arhivnih časnika sta pod naslovom »Tito« dva velika svežnja izrezkov iz svetovnega tiska o Titovem življenju in dva večja zvezka Titovih govorov iz vojne in po

nje v angleškem, francoskem, nemškem in našem jeziku. O manheimskem bivanju pa inajo samo tisto, kar je bilo objavljeno v Biografiji. Znova sem se obrnil na policijo. Načelnik oddelka za prijave mi je pokazal arhiv pod debelimi oboki, podobnimi vojaški trdnjavi.

»Veste, Tito je postal med vojno legendarni partizanski voditelj in velika osebnost sodobne zgo-

Mannheim: trg s starim trdnjanskim stolpom pred vhomom v mesto

dovine, naši kartoni pa so šli po vojni skozi okupatorjeve roke... Po mojem mnenju je bil karton maršala Tita zanimiv za mnoge, ki so stikali po našem arhivu. Če vas zanima, vam lahko dam podatke o Klementu Gotwaldu, ker se je tudi on mudil tu in njegov karton se je ohranil.«

Ponosni so, da je Tito živel med njimi

V »Domu sindikatov« se delata najstarejša sindikalna delavca Layer in Paulus. Oba sta že vedela, da je tovariš Tito delal v Mannheimu in da je bil član sindikata, podrobnosti pa jima niso znane. Pripovedovala sta o pogromu leta 1935 in o trpljenju starih sindikalnih delavcev.

»Samo Tito se je maščeval za nas,« je rekel z vidno ironijo na naslov oportunitizma in razcepčnosti v predvojnem delavskem gibanju v Nemčiji priletel delavec, na pol invalid, ki je 9 let preživel v koncentracijskih taboriščih in ječah. »Tito je tudi še zdaj upanje delavcev.«

V sindikatu se ne strinjajo s policijo. Tam domnevajo, da je Gestapo med vojno zbrala vse podatke o tovarišu Titu. Morda so ti podatki še zdaj shranjeni nekje. Toda kje?

Ko sem se v tovarni »Benz« poslavljal od skupine starih kovinarjev, so mi rekli toplo in prijateljsko: »Napišite, da živi Tito v srcih delavcev in da ga zato ni v policijskih seznamih. Mi pa smo ponosni, da je nekoč tu v Mannheimu jedel naš delavski kruh, čeprav ga nismo nikoli videli.«

In res, to mesto kovinarjev je ponosno, da je tovariš Tito pred 45 leti živel in delal v njem. To čutiš in slišiš ob vsakem srečanju

Rade Vujović

Delavec v Kraljevici

Letos bo minilo 30 let, odkar je prišel tovariš Tito na delo v staro ladjedelnico v Kraljevici. Ponosni na to, da je v njihovem kolektivu živel in delal največji sin naših narodov, so delavci »Titove ladjedelnice« skupaj s prebivalci Kraljevice praznovali te dni to pomembno obletnico s skromno svečanostjo, ki so jo povzdignili s še eno delovno zmago. Na morje so namreč spustili dve novi ladji za našo vojno in trgovinsko mornarico.

Ceprav je 30 let, povrh še težavnih in burnih, dolgo obdobje, so spomini Kraljevičanov na Josipa Broza in njegovo bivanje v ladjedelnici še zmeraj živi in prijetni.

Njegova bivša gospodinja Jelka Kopajčić, ki mu je oddala v hiši Barice Jakovčić v najem sobico, se spominja tov. Tita kot izredno marljivega in prijetnega stanovanca. Ceprav je, kakor drugi delavci, opravil težko delo pri graditvi in popravilih ladijskih korit in strojev, je bil zmeraj snažen in čedno običen in skromno, toda okusno običen. Zmeraj je nosil ovrtnico, kar je bilo takrat med delavci redko. Josip Broz je pridno delal. Komaj je prišel z dela, se je takoj umil in preoblekel, potlej pa je sedel k svoji mizici, nad katero je predsedel v branju in pisanju po cele ure. Preprosta gospodinja se je čudila, kakšen delavec je to, ki mu pismošina redno prinaša »Borbo«, Krljevo »Književno republiko« in »Organizovanega radnika« in ki ima med svojimi stvarmi v skromnem imetju največ knjig.

V pitem letu svojega bivanja v Kraljevici je storil tovariš Tito zelo mnogo. V ladjedelnici dotlej ni bilo sindikalne organizacije. Takoj ko je začel delati v njej, se je lotil organiziranja delavcev. Kmalu so bile volitve, na katerih so izvolili za delavskega zaupnika njega in starega komunista Antona Stefanija, glavnega delavca v ladjedelniški kovačnici. Partijsko organizacijo so imeli v ladjedelnici že prej, toda zaradi brezobzirnega preganjanja policije in žandarmerije ni mogla kaj prida delati. S Titovim prihodom je oživelo njeno delo. Navezali so čvrste stike s partijskim organizacijami v drugih bližnjih krajih in z vodstvom v Zagrebu.

Prvomajska proslava, ki jo je leta 1926 organizirala partijska organizacija v Kraljevici na pobudo tovariša Tita, je ostala vsem v spominu kot nepozaben dogodek. Po

kazala je, da sta si partijska in sindikalna organizacija v kratkem času dela pridobili simpatije vseh delovnih ljudi. Z rdečimi nageljčki v gumbicah so vsi delavci ladjedelnice in mnogi prebivalci sodelovali v manifestacijah in delavski zabavi, prirejani zvečer na občinskem vrtu. Uprava ladjedelnice, ki je dotlej neorganizirane delavce vlekla za nos in neumiljeno izkoriščala, saj jim je po več tednov zadrževala izplačilo zaslužkov, je imela v Josipu Brozu nevarnega nasprotnika. Stari Anton Stefanij, Filip Pavešić-Filko in drugi stari delavci se še zdaj dobro spominjajo, kako so pod Brozovim vodstvom začeli boj za redno izplačevanje delavskih mezd.

Nekoč, ko niso več tednov izplačali mezd, se je na znak sirene zbralo vseh 200 delavcev v oddelku za ukrivljanje ladijskih reber okrog Josipa Broza. V kratkem, toda ognjevitim nagovorom jih je pozval na dvurno protestno stavko. To je bil prvi odločnejši demonstrativni nastop delavcev, ki je prestrašil upravo in jo prisilil, da je delno popustila. Ker pa so skušali delodajalci tudi pozneje izigravati delavce, so začeli na Brozov poziv delovno stavko. Medtem je Broz prek Inšpekcije dela v Beogradu dosegel sodno prepoved na vse terjatve ladjedelnice, dokler ne bi izplačala zaostalih mezd. Uprava je morala popustiti in privoliti v pogajanja. Preživeli udeleženci pripovedujejo, da je bila to sijajna zmaga organiziranih delavcev, ki je silno dvignila ugled sindikata in Partije.

Tovariš Tito je pred in med stavko nenehoma bodril delavce in jih na lastnem zgledu učil, kako je treba neizprosno in dostojanstveno nastopiti za svoje pravice.

Krona vsega so bila pogajanja i. sklenitev pogodbe. Zaključna pogajanja naj bi bila na Sušaku v upravi koncerna, v katerem je bila tudi »Jadranska ladjedelnica d. d.« v Kraljevici. Predstavniki uprave so se odpeljali tja z avtomobilom, predstavniki delavcev pa naj bi prišli peš ali pa se pripeljali z avtobusom. Delavski zaupnik Josip Broz pa je zahteval od direktorja ladjedelnice, naj da delavski delegaciji na razpolago motorni čoln za prevoz na pogajanja. To je bila na videz malenkost, toda takrat je pomenila mnogo. Gospodom delodajalcem je bilo treba pokazati, da so delavci glavni partner in da morajo biti na pogajanjih v vsakem oziru enakopravni. Uprava podjetja se je upirala, naposled pa je morala dati čoln.

Pogodbo sta takrat v imenu delavcev podpisala Josip Broz in Anton Stefanij. Zmaga delavcev je bila velika in popolna. Ceprav so tovariša Tita kmalu potem in prav zaradi tega 2. oktobra 1926 odpustili in čeprav se je preselil v Zagreb, je bilo njegovo enočno bivanje in vpliv še dolgo čutili.

ZVONKO RADOŠ

Ribolov je tudi tovarišu Titu priljubljen šport

Veseli večer v uredništvu »Ježa«

Predsednik Tito in njegova soproga sta 1. marca obiskala razstavo in Muzej »Ježa« v Beogradu.

»Zdravi ste videti, Pjer. Kako se počutite?« S temi besedami se je predsednik Tito obrnil na našega znanega karikaturista, ki je skupaj z glavnim urednikom Ljubišom Manojlovićem sprejel najdražjega obiskovalca razstave karikaturne Muzeja »Ježa«.

»Kakor vsi priletli ljudje zbiram vnuke«, je odgovoril Pjer in pokazal na vnukinjo, ki se ga je kar naprej držala.

Morda pa je mislil tudi na mlajše tovariše iz uredništva »Ježa«, ki jih je pozneje med ogledovanjem razstave predstavil predsedniku. Vsak izmed njih je nekaj povedal. Karikaturnist Čirić se je pritoževal, da njegovih najboljših del niso razstavili. Milorad Dobrić je pripovedoval, da njegov »Pera pešec« ni po volji prometnikom in da so nekateri izmed njih celo protestirali. Neki član uredništva je pripomnil, da Desa Glišić s svojimi karikaturnimi uganja modo, skromni čika Pjer pa se je opravičeval, da so prišla na razstavo samo njegova stara dela.

»Ceprav so stara, se ustavlja jo pred tremi Pjerovimi karikaturnimi mnogi obiskovalci«, je rekel urednik »Ježa« in pokazal na delo »Iz umetnikove torbe«.

»Tu je tudi tovariš Moša«, so pokazali, karikaturnisti zadovoljno na delo Lučeva — »Ni skidal snega izpred Skupščine«.

»Vidim, vidim. Mnogo pa je tudi drugih, ki niso skidali snega«, je pripomnil tovariš Tito.

jim darilom zamerili svojima gostoma. Opravičili so se in ju vprašali, ali imata kaj pripomniti h karikaturni.

»Odlična je«, je ponovil tovariš Tito in samo pripomnil, da je prišel navdih iz lastnih avtorjev izkušenj.

V GOSTEH

Ko je glavni urednik pospremlil gosta v uredništvo, kjer so ju člani kolektiva povabili na kavo in »časičo razgovora«, je pokazal na staro leseno pohištvo, rekoč:

»Veste, pri nas je vse revno...«

»Revni ste ko ošišani jež«, je rekel v šali tovariš Tito.

Vsak poklic ima svoj jezik, v katerem govori. Imajo ga tehnički, filozofi in tudi humoristi. Mar bi bili člani tega kolektiva humoristi, da niso takoj prišli na dan s šalami?

»Nisem mislil, da se moramo vpričiti tovariša Tita delati tolikšne abstinente«, je začel razgovor glavni urednik, videč da so se člani njegovega uredništva »izrekli« za črno kavo.

»Kaj imate kaj pijače?« jih je vprašal gost.

In potem, ko je pokušil kavo in šilce žganja, ki ga imenujejo humoristi v šali »bombica«, je tovariš Tito pohvalil prvo in drugo pijačo.

»Vaša kava je dobra, žganje pa je dalo dušo za navdih.«

Najbrž je bilo to iskanje navdih, ko je tudi glavni urednik, ki sicer pravi, da težko prenaša to pijačo, zahteval »bombico«. V pojasnilo, da je pijača navada in da urednik ne prenese žganja, ker ga redko pije, pa je sledil v

so ga, naj jim pove neka o svojem potovanju »toda, seveda, da bo duhovito«.

»Posebno duhovitih stvari ni bilo«, je rekel tovariš Tito. — »Sicer pa smo se med vožnjo medsebojno šalili, da bi si krajišali potovanje, le da te šale ne morejo priti v »Ježa«.

»Ce bi povedal vse šale, bi jih bilo na pretek«, je podprla prošnjo predsednikova soproga.

Po tej nenadni intervenciji se je tovariš Tito obrnil k soprogi in smeje rekel, da so »uradne tajne«, o katerih ne sme govoriti.

Potem pa je sledilo pravo ježevsko »zasliševanje«:

»Videli smo, da se je dal tovariš Ranković fotografirati v burmanski obleki.«

»Ne samo on, marveč tudi Koča, Zarko in drugi tovariši.«

»Nam pa je bil najbolj všeč tovariš Ranković... Ali ste slišali zgodbo, da so Indijci, da bi vas spomnili na Beograd, ugasili luči na nekem banketu?«

»Obžalujem, toda to se ni zgodilo v Indiji«, je povzel tovariš Tito, »marveč spet pri nas, na naši ladji. Toda ta kratki stik so povzročili smelci.«

Sledil je resen in šaljiv del pogovora. Predsednik Tito je pripovedoval, da je, ko je videl napredek, zlasti v Indiji, opozoril tovariše iz svojega spremstva na nekatere naše pomanjkljivosti.

»Tam«, je pripovedoval, »so skoraj vse ceste asfaltirane. Mi pa smo v tem oziru med deželami, ki so na zadnjem mestu. Glejte, o tem bi lahko napravili karikaturu in narisali avto, kako skače po naših cestah. Karikatura bi lahko napravili«, je predlagal nadalje gost, »tudi o tem, kako se avtomobil prebija skozi sneg, ker snega z naših cest ne skidamo dovolj hitro.«

»Ali lahko napišemo, na čigavo idejo je bila narejena karikatura?« so postržljivo vprašali karikaturnisti.

»Tudi honorar dobite vi«, so pripomnili.

»Ne«, je ugovarjal glavni urednik, »honorar smo že zapili.«

VTISI S POTOVANJA

Pogovor med gostoma in tistimi, ki jim veleva poklic, da se smejejo in pripravljajo do smeha druge, je tekel v naglem menjavanju ježevskih vprašanj in odgovorov tovariša Tita. Gostitelji so zabavali svoja gosta tako, da so skušali »iz vsega, o čemer so govorili, napraviti dovtip in šalo. Tovariš Tito je povzel njihov jezik in odgovarjal na šale uredništva s svojimi. Duhovite iskre so prizigale ogenj smeha, ki je tisti zimski večer ogrevaj uredništvo »Ježa«.

Tovariš Tito se je vrnil na svoje vtise s potovanja po Indiji in Burmi. Pripovedoval je o velikih uspehih, ki jih je dosegla Indija po svoji osvoboditvi, zlasti na področju kmetijstva in industrije, pripovedoval o delu Burme za obnovo in zgraditev.

Govoril je o znanstvenih inštitutih v Indiji in o velikanskih umetniških spomenikih, ki jih je v obeh deželah mnogo.

»V Indiji smo videli zelo mnogo, čeprav je bilo potovanje naporno, pa tudi v Burmi...«

»Občudujemo Vas, da ste mogli vse to zdržati. Tovariši pravijo, da ste Vi napore najbolje zdržali.«

»Pripoveduj, kako ste kupovali ribe«, je prosila predsednika njegova soproga.

»Kdo je kupoval ribe? Jaz sem jih lovil«, ne pa kupoval!«

In tedaj je povedal, da je »Galeb« na vožnji priljul včasih nekoliko prej do posameznih kra-

jev, kakor je bilo določeno. In potniki so se morali včasih gugati na zasidrani ladji ko otroci na gugalnici. Pred Suezom, kjer se je zgodilo isto, sta tovariša Tito in Ranković sestopila v čoln, da bi se vozila po Rdečem morju. Pri tem sta srečala revne egiptovske ribiče. Z njimi sta nekaj časa »ribarila« in jim naposled plačala ujetje ribe.

V prijetnem in veselim vzdušju predsednikova soproga. Po tej nenadni intervenciji se je tovariš Tito obrnil k soprogi in smeje rekel, da so »uradne tajne«, o katerih ne sme govoriti. Potem pa je sledilo pravo ježevsko »zasliševanje«:

»Videli smo, da se je dal tovariš Ranković fotografirati v burmanski obleki.«

»Ne samo on, marveč tudi Koča, Zarko in drugi tovariši.«

»Nam pa je bil najbolj všeč tovariš Ranković... Ali ste slišali zgodbo, da so Indijci, da bi vas spomnili na Beograd, ugasili luči na nekem banketu?«

»Obžalujem, toda to se ni zgodilo v Indiji«, je povzel tovariš Tito, »marveč spet pri nas, na naši ladji. Toda ta kratki stik so povzročili smelci.«

Sledil je resen in šaljiv del pogovora. Predsednik Tito je pripovedoval, da je, ko je videl napredek, zlasti v Indiji, opozoril tovariše iz svojega spremstva na nekatere naše pomanjkljivosti.

»Tam«, je pripovedoval, »so skoraj vse ceste asfaltirane. Mi pa smo v tem oziru med deželami, ki so na zadnjem mestu. Glejte, o tem bi lahko napravili karikaturu in narisali avto, kako skače po naših cestah. Karikatura bi lahko napravili«, je predlagal nadalje gost, »tudi o tem, kako se avtomobil prebija skozi sneg, ker snega z naših cest ne skidamo dovolj hitro.«

»Ali lahko napišemo, na čigavo idejo je bila narejena karikatura?« so postržljivo vprašali karikaturnisti.

»Tudi honorar dobite vi«, so pripomnili.

»Ne«, je ugovarjal glavni urednik, »honorar smo že zapili.«

»Vidim, vidim. Mnogo pa je tudi drugih, ki niso skidali snega«, je pripomnil tovariš Tito.

»Kaj misliš, da sem predsednik samo vas »komunistov!« ga je zavrnil tovariš Tito. »To je ljudstvo, slišiš!« je pripomnil in dvignil kozareček slovečega rogovniškega proseka, s katerim ga je počastil vznemirjeni in osupli gospodar.

Tovariš Tito se je glasno zasmel, ko je ogledoval nenavadno darilo, pohvalil karikaturu in se zahvalil. Karikaturnisti pa so hoteli biti nekako še bolj prepričani, hoteli so dobiti trdno zagotovilo, da se morda niso s svo-

jevo, kakor je bilo določeno. In potniki so se morali včasih gugati na zasidrani ladji ko otroci na gugalnici. Pred Suezom, kjer se je zgodilo isto, sta tovariša Tito in Ranković sestopila v čoln, da bi se vozila po Rdečem morju. Pri tem sta srečala revne egiptovske ribiče. Z njimi sta nekaj časa »ribarila« in jim naposled plačala ujetje ribe.

V prijetnem in veselim vzdušju predsednikova soproga. Po tej nenadni intervenciji se je tovariš Tito obrnil k soprogi in smeje rekel, da so »uradne tajne«, o katerih ne sme govoriti. Potem pa je sledilo pravo ježevsko »zasliševanje«:

»Videli smo, da se je dal tovariš Ranković fotografirati v burmanski obleki.«

»Ne samo on, marveč tudi Koča, Zarko in drugi tovariši.«

»Nam pa je bil najbolj všeč tovariš Ranković... Ali ste slišali zgodbo, da so Indijci, da bi vas spomnili na Beograd, ugasili luči na nekem banketu?«

Tito med Dalmatinci

(Nadaljevanje s 5. strani.)

Kazalo je, da se tovariš Tito v začetku ni lahko sprijaznil s tem, da se je nenadoma znašel na otoku, daleč od glavnine svojih brigad in divizij, ki so krvavele v zmagovitih bitkah s pobesnelimi nemškimi četami. Kmalu pa je Vis postal nekakšno glavno mesto, kraj, kjer so sprejemali važne vojaške diplomatske in politične sklepe. Zato je bilo tudi bivanje tovariša Tita na njem nujno potrebno.

»Glejte, tu, v tej pečini nad Borovikom je bil urejen Titov štab — so mi pripovedovali kmetje iz Podspilja, ki so često srečali zamišljenega Maršala, ko je po strmih stezicah sestopal v vas, od onod pa odhajal v Vis na razne sestanke, konference in dogovore.«

»Na tejle planoti ob viški obali pa so bile izgovorjene ob razglasitvi Prve dalmatinske brigade za proletarsko zgodovinske besede: »Tujega nočemo, svojega ne damo!«

Na Visu še marsikaj spominja na Titovo bivanje in važne dogodke, ki so se odigrali takrat. Ti dogodki so bili tako važni, da se je sam Hitler s svojo vojno vlado posvetoval o vdoru na ta utrjeni dalmatinski otok. Na Visu je bilo namreč takrat več tisoč vozil, tankov in letal ter kakih 30.000 borcev, pripravljenih do zadnjega diha braniti ta kotiček svobode, v katerem so se zbrali okrog najdragocemnejšega, kar so imeli — Tita.

Večkrat gost Dalmacije

Dalmatinci, zlasti Splitčani, so imeli večkrat srečo videti svojega predsednika Republike. Večkrat so se poslovili od njega in ga sprejeli, ko se je vračal iz zgodovinskih potovanj v daljne prijateljske dežele. Pozdravljali so ga na sprehodih vzdolž obale, ko je splitskim otrokom kupoval sladolede, ali pili z njim pivo na terasi pred »Parkom« Ohranila so se tudi mnoga pripovedovanja in zgodbe o dnevih, ki jih je tovariš Tito preživel med Dalmatinci, ljudmi, ki izredno ljubijo pesem in šalo.

Na nekem sprejemu v vili »Dalmacija«, je povabil k sebi starega borca iz Sinjske krajine Vico Buljana.

»... Zdad bo pa že čas, tovariš Vice, da tudi ti pozdraviš goste. Nikar se ne boj, jaz stojim za teboj...«

»Ham, lahko je meni s teboj, tudi če ga malo polomim, a kako bo jutri s sekretarjem Okrajnega komiteja?« je rekel Vice med glasnim smehom.

Z zanimanjem si je predsednik Tito ogledoval razstavo »Ježa«

treba držati«, je odgovoril Tito smeje.

Lani poleti, ko je hodil po obali pod pobočji Mosora, je tovariš Tito v Podstrani zavrnil v neki kmečko hišo, pred katero je opazil starko.

»Kato to, tovariš Tito, da Vas je zaneslo v najbolj klerikalno hišo v vsem tem okraju?« ga je vprašal ves obupan in žalosten sekretar vaške partijske organizacije.

»Kaj misliš, da sem predsednik samo vas »komunistov!« ga je zavrnil tovariš Tito. »To je ljudstvo, slišiš!« je pripomnil in dvignil kozareček slovečega rogovniškega proseka, s katerim ga je počastil vznemirjeni in osupli gospodar.

Niko Kadila

PEPEKOV MAČEK

Nekateri otroci v Kumrovcu so redili kunce. Tudi Joža jih je imel. In tudi njegov neločljivi prijatelj Pepek. Večkrat sta skupaj šla po svežo travo in jim jo prinesla. Gledala sta, kako sedijo na zadnjih nogah, migajo z gobčki in jedo.

Neko jutro je Pepek ves v solzah pritekel k Joži. Povedal mu je, da je izgubil najlepšega kunca. Neko mu ga je umoril in skoraj vsega požrl. Našel je le nekaj žalostnih, krvavih ostan-

kov. Joža je šel, da vidi. Res. Pepek je govoril resnico.

Mrtvi kunec se ni bil pozabljeno, ko je Pepek znova pritekel. Še en kunec je bil umorjen.

Ta novica se je hitro raznesla med otroke. Poslej so govorili samo o tem. Drugod se to ni do-žajalo. A kdo ve, če tudi drugi kunci ne pridejo na vrsto?

Kdo je razbojnik? To je bilo važno vprašanje. Morila je bilo treba odkriti, da ne bo uničeval zajcev. Človek to ni mogel biti. Ta bi odnesel celega kunca. Mor- da lisica? Tudi lisica bi zajca odnesla ali pa bi ga do kraja požrla in ne bi pustila niti dlake.

»Jaz se za svoje zajce nič ne bojim,« je menil Joža. »Če bi se jim kdo le približal, bi ga Polak raztrgal...«

Tovariši so svetovali Pepku, naj dobro pazi, da bo zalotil razbojnika.

In Pepek je pazil. A kljub temu je zopet našel ostanke tretje- ga mrtvega kunca. O morilcu pa ni bilo sledu.

Neko jutro je Pepek pritekel na vso sapo.

»Zdaj ga imam,« je povedal Joži. »Vem, kdo mi davi kunce.«

»Kdo?«

»Naš maček. Videl sem ga, kako se je plazil iz gajbe. Ves krvav je po gobcu.«

»Ali si mu pokazal?«

»Saj me ni čakal. Pobegnil je na hrusko.«

Odšla sta pred hrusko. Visoko v rogovi je čepel maček in se obližoval. Gledal je Pepka in Jožo kot da se čudi, zakaj tako zijata vanj in se treseta od jeze. Nič se ju ni bal, saj je bil na varnem.

Res, dečka se nista upala za njim na drevo. In če bi se tudi upala, saj bi ju ne čakal, da bi ga ulovila. Vse, kar sta mogla storiti, je bilo, da sta metala vanj kamenje in krepelca.

Maček je ušel po veji in skočil na hišno streho. Tam je legel na sonce in od sitosti podremal. A dremuckal je le z enim očesom, z drugim je prežal, kaj

ne hotel odvaditi slastnih in obilnih zalogajev. Če je le nanesla prilika, se je pomulil v gajbo. In Pepek je zopet našel samo ostanke.

»Veš kaj, Pepek,« je rekel nekoč Joža. »Ulovi mačka in ga prinesi na pašnik. Jaz bom pripeljal s seboj Polaka, ki ne trpi mačk. Ti boš mačka izpustil, a pes ga bo raztrgal.«

Ta predlog je bil Pepku po volji. A moral se je zelo truditi, da je zopet ujel mačka. Odkar ga je nalepel, mu ni več zaupal. Če je dečka le zagledal, je tekel daleč od njega. Ponujal mu je

paši, sta odšla proti Sotli. Pepek je nosil v vrečici mačka, a Joža je vodil psa.

Ko sta bila tako daleč, da bi ju nihče ne mogel videti, sta se ustavila. Vsenočkrog ni bilo nobenega drevesa ne grma, temveč sama livada z nizko travo.

»Zdaj,« je rekel Joža. »Daj!« Pepek je previdno odvezal vrečo.

»Dobro pazi,« ga je poučeval Joža. »Zgrabi mačka in ga vrzi pred psa. Takoj bo po njem.«

Pepek je segel v vrečico, zgrabil mačka in ga vrzel na tla. Pes je zalajal in poskočil, da bi ga zgrabil. Maček je v hipu spoznal, koliko mu je bila ura. Nikjer ni bilo kake hiše ne drevesa, da bi se lahko rešil pred ostrimi Polakovimi zobmi.

V smrtnem strahu je skočil Pepeku na ramo in za vrat. Pes je lajal in poskakoval okoli dečka, a maček mu je vse hujše zabadal kremplje v kuštravo glavo.

»Joža!« je vpil Pepek. »Joža, odtrgaj mačka! Odtrgaj mačka!«

Joža je priskočil tovarišu na pomoč. A to ni bilo tako lahko. Maček se je krčevito držal Pepeka in ves narepenčen pihal na Polaka. Joža je z eno roko držal psa, z drugo pa je trgal mačka s Pepekovega vratu.

»Narahlo!« je vpil Pepek. »Boli! Oj, boli!«

Komaj je Joža odtrgal mačka in ga zagnal na tla, je ta kot blisk šinil proti vasi. Pes pa za njim, a ga ni več ujel. Rešil se je bil na prvo drevo.

Ta nauk je mačku pomagal. Nekaj časa ni več moril kuncem. Potem pa je Pepek dobil psa, ki se ga je maček bal. Kunci so bili rešeni.

(Priredil France Bevk iz Knjige o Titu, ki je izšla pri Mladinski knjigi.

početa njegova preganjalca.

Nekoga dne je Pepek ujel mačka. Hotel ga je našeškati in mu zabiti v glavo, da ne sme moriti kuncem. A mačku tepežka ni bila po volji. Zavreščal je, opraskal dečka in ušel.

Ni se poboljšal. Ni se mogel

slanine, mleka in drugih dobrot, a nič. Maček ni šel na to vabo.

Končno ga je le ulovil. Skočil je nanj iz zasede, ko je najmanj pričakoval. Stlačil ga je v vrečico in jo zavezal. Nato je šel klicat Jožo.

Ob uri, ko ni bilo nikogar na

Pionirji pri maršalu Titu

ISKRENO IZ SRCA

Zapele so loke pomladne, zelene in ptičev v gozdiču je pisan zbor, in zarje v potočkih škrlatne, ognjene v poljane razlile so se izza gor.

In drobna marjetica, glej jo, tam v trati, odprla še bolj je blesteče oči, veselo razsluži so žarki se zlati, še veter peva je čez polje hiti.

Prav vse je le pesem mogočna, svečana, saj Tito praznuje svoj rojstni spet dan, s srebrno je roso pretkana poljana in travnik je s smehom narcis posejan.

Vse poje in vriska, da v dalje odmeva in vroče, iskreno iz srca želi: naj sreča vsa dragemu Titu odseva, naj dolgo nam ljubi naš Tito živi!

GOLAR MANKO

Pisma pionirjev maršalu Titu

DRAGI MARŠAL TITO!

K Tvojemu rojstnemu dnevu Ti želijo pionirji in pionirke iz osnovne šole v Ljutomeru, da bi bil še dolgo let med nami in nas vodil k boljšim dnevom.

Štiri leta si se s partizani boril v gozdovih in ste nam priborili svobodo ter lepše dni.

Vsi želimo, da bi nas obiskal v Ljutomeru.

Naj živi naš voditelj maršal Tito!

Jakelj Zalka
II. b razred osnovne šole
Ljutomer

DRAGI NAŠ UČITELJ!

Daleč v hribih je naša vas Sv. Florijan. V njej veje vesela pomlad, dreje je odeto v belo cvetje, iz zelenega vejevja se oglašajo drobne pevčice — samo veselje!

Sedi tega veselja, petja in sonca pa se nam osak dan bolj približuje 25. maj, Tvoj rojstni dan.

Za Tvoj veliki praznik se Ti pridružujemo tudi mi Florjančani, pionirji, in Ti želimo še na mnoga leta!

Te prisrčno pozdravljamo Tvoji pionirji

TITU ZA ROJSTNI DAN!

... smo mladi, mladi še ljudje, a! vroče naše so želje. Živi, vladaj, očka naš in nas vodi v lepši čas!

Stane Ivica
pionirka osnovne šole
Podpeca

Kje bo našel zaklonišče?

»Veza, ej, veza,« je slišati glasove skozi plapolanje ognja in skozi dež. Po blatni stezi stopa kolona borcev.

Pred Magličem, proti Sutjeski, na neki gojavi, prav ob robu gozda, stoje lesene kolibe, pastirske kočje. Pred eno graj majhen ogenj. Nепrestano ga gasi dež. Izpod šotorskega krila, ki zakriva vhod v kočjo, pokuka od časa do časa kuhar, podreza v ogenj in pomeša pičlo večerjo, ki jo pripravljajo.

Iz daljave je slišati zamolko streljanje. Dežuje vse močnejše. Iznemada pride iz gozda majhna partizanska kolona. Celo kolone se ustavi pred kočami.

»Je kdo od starešin tukaj?« vpraša nekdo došlih.

»Je,« se oglasi odgovor izza vrat.

Iz kočje jedva prišepa mlad partizan.

»Jaz sem komisar,« pravi. »Trebalo bi izprazniti kočjo za Vrhovni štab.«

Tedaj spoznajo partizani iz kočje člane vrhovnega štaba.

»Tito, Tito je tu,« gre skozi kolibe od ust do ust. Znotraj nastane nemir. Vsi hitro pospravljajo stvari za odhod.

»Kdo je v kočah?« povpraša vrhovni komandant.

»Bolnišnica Druge proletarske, tovariši vrhovni komandant,« odgovori komisar, prizadevajoč si, da bi stal mirno.

Nekje na vrhu Karaormana jih je dohitela kratka vest. Bili so utrujeni od dolgega pohoda in od neprestanih bojov. Bili so že na koncu s svojimi močmi.

Vest, prinesel jo je kurir in sporočil komisarju, se je širila od borca do borca, skozi celo brigado.

»... Loka, partizanka, je hudo ranjena. Ujeli so jo! In strašno so jo mučili.«

»Kje imaš sedaj Tita, da ti pomaga?« so jo vpraševali krvniki. Razrgala si je obleko in pokazala na mesto, kjer je bilo čuti zadnje utripe srca.

»Tukaj je Tito!...«

Vest je bila kratka. Ostala je sreč kot napis v kamnu.

»Ranjenci?« vpraša Tito.

»Da. Smo že pripravljani za odhod,« javijo prav tisti hip iz kočje.

»Naprej. Tukaj so ranjenci. Naprej moramo,« ukaže Tito.

Toda ranjenci že prihajajo iz kočje. Radi bi nudili Titu vsaj streho nad glavo. Dolgo gledajo za kolono, ki se v daljavi že zgublja v gozd.

»Kje bo le Tito našel zaklonišče v tem slabem vremenu?« so ranjenci v skrbeh.

TUKAJ JE TITO

Borci so stopali okrepljeni. Z njimi je bil Tito.

Ko nebo bo vedro

Ko nebo bo vedro, modro svetle zvezde spat poslalo, ko bo sonce na Tvoj dan žarko, toplo zasijalo,

v vrhu Tvojem, v cvetni veji drobno bo »čiv-čiv« dejalo.

To bo ptička iz našga kraja, psemico Ti bo zapela, a pod perutničko svojo majhno pisemce bo imela.

Le poslušaj pesem njeno, to je pesem iz našga kraja, le preberi drobno pismo, od otrok je iz našga kraja,

ki želimo Ti še mnogo, mnogo srečnih, zdravih let! A ob letu, na Tvoj praznik pa se oglasimo spet!

A. RIJAVEC

Maršal Tito v družbi sina in vnukov

»STARI GRE«!

Bilo je 1942. leta. Prva proletarska je bila na pohodu čez Sinjajevino. Ze nekaj dni niso ničesar jedli. Puške so postajale vse težje in težje in borci so se komaj vlekli. Po ozki planinski poti so se spuščali proti Kalinoviku, ko se je nenadoma od zadnjih borcev v koloni razširil šepet.

»Stari gre!«

Šepet je prišel do čela kolone in se vrnil ob koloni nazaj. Borci so si popravljali obleke, naravnali puške. Hoteli so biti kar najbolj urejeni pred vrhovnim komandantom. Čakali so, kdaj bo prišel Tito, da mu bodo naredili

prostor na ozki stezi. Toda spustiti koga mimo, je pomenilo umakniti se v gosto šipkovo trnje.

Kolona ni utegnila napraviti prostor vrhovnemu komandantu, ki se je iznemada pojavil in se prebijal mimo borcev, odrivajoč vejevje.

»Le hbrabrol Nismo več daleč,« je hrabrilo borce, da bi vztrajali na napornem pohodu.

»Glej, kako skrbi za nas, umika se nam s steze,« so občudujoč govorili borci in hiteli za vrhovnim komandantom.

VELIK GOSPOD

Peš hoditi — ej, nikaril! — naš gospod se le vozari, skoda je podplatov, nog, da capljajo peš okrog!

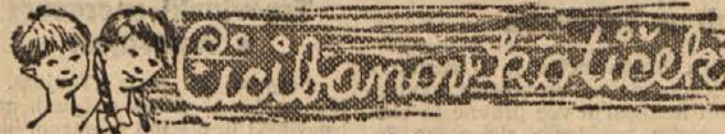

Tudi to ni za gospodo — piti le navadno vodo, nič gospodu je ni mar, — mleko lokal bi vsikdar.

Za pod zob pa bob in zelje, kam le gre to, kam to pelje? Ta razvajeni gospod zine le za kak — piškot!

Tak baron! Ne ve navade, da nadutost nizko pade? Le jezite se nikar — pol je leta šele star!...

DANILO GORINŠEK

UGANKE-IZPOLNJEVALKE
PTIČKA V OKNO ŽVRGOLI:
»VSTANI, CIBCIBANČKI!
TI ČEZ DAN SI IN ZVEČER
VELIK NEUGNANCEK.
A OB URI JUTRANJI
TAKŠEN SI ZASPANČEK,
DA BUDITI S PESMIJO
MORA TE — (SKRJVANČEK)

VID JE LONEC
VZEL S POLICE
IN JE V HRIBČEK
TIK VASICE
SEL NABIRAT —
(BOHOVNICE)

GRDI KUŽA,
TA POTEPE
JE ODGRIZNIL
MUCI REP.
NAŠA MUCA
NI VEČ LEPA,
NAŠA MUCA
NIMA —
(REPA)

JE PRIPRAVA VSA LESENA,
RABI DELOVNA JO ZENA.
OKENČKOV IMA NEŠTETO,
TO JE RIBNIŠKO —
(REŠETO)

TAM NA NJIVI
GIBEK, UREN
GODE GODEC
CRNI —
(MUREN)

MANICA

CEBELICE NA GOSTIJI

v mlado jutro zadehtela ajda in zvbabila je čebele v svate; že pogrnjena je bela miza z rožnim prtom za čebele zlate.

V trumah pribrenčali mladi svatje in se opotekali med cvetjem, s polne čaše pila je čebela, v smehu so ji ličeca raela.

Ko veselje je bilo pri kraju, novih gostov zaželi si ajda. Ze zgrnila se je svatov truma brez neveste, ženina in kuma.

GOLAR MANKO

LEO MATES PO RAZGOVORU Z DULLESOM

Neodvisnost naše politike

ne glede na pomoč ZDA in Sovjetski zvezi pripisane namere

Washington, 24. maja. (AFP). Po sestanku z ameriškim zunanjim ministrom se je jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Leo Mates razgovarjal z novinarji in na njih vprašanja s poudarkom izjavil, da obisk sovjetskih voditeljev v Beogradu ne bo povzročil spremembe jugoslovanske zunanje politike.

»Jugoslovanska vlada,« je dejal Leo Mates, »bo tudi v prihodnje odločno uveljavljala neodvisno politiko, kakor jo je v minulih letih.«

Posebej se je naš veleposlanik kot gost na enem najbolj znanih televizijskih programov »Srečanje s tiskom« razgovarjal s štiriinameriškiimi novinarki. Razložil je vojaško politiko Jugoslavije in njeno gledanje na najnovije mednarodne dogodke. Največ vprašani se je nanašalo na bližnji obisk sovjetskih državljanov v Beogradu. V mnogih vprašanjih je bilo čutili težnjo, da bi popačili pomen in namen tega obiska. Matesovi odgovori so odбили poudarek na take razlage in pojasnili ameriškim gledalcem

jugoslovansko politiko. Mates se ni hotel spuščati v nagibe zadnjih sovjetskih potez, v številni poudari za obisk v Jugoslaviji. Rekel pa je, da je očitno, da žele Sovjeti zmanjšati mednarodno napetost. Tudi je zanikal trditve, da je Jugoslavija nevtralna. Če bi prišlo do krize, je rekel, bi imel tisti, ki bi z agresijo ogrožal mir in neodvisnost, mojo domovino za sovražnika.

Ko so ga vprašali, kako je z možnostjo, da bi ZDA ustavile pomoč Jugoslaviji, je Mates odgovoril, da je to stvar, o kateri povsem odločajo ZDA, da pa Jugoslavija ne bo spremenila svojega stališča nasproti Ameriki, pa naj dobiva od nje pomoč ali ne. Na vprašanje, ali je za razpustitev Atlantiske zveze, je Leo Mates odgovoril, da bi morali državni spriči razvoja dogodkov poiskati možnost takšnega zmanjšanja napetosti, ki bi izključevalo potrebo po obojestranskih zvezah, naperjenih druga proti drugi. — Pripomnil je, da bo bližnji obisk sovjetskih državljanov pač vplival na deželo vzhodne Evrope.

Nenavadno uradno poročilo

Washington, 24. maja. AFP poroča, da je predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva po sprejemu jugoslovanskega veleposlanika Lea Matesa pri ameriškem zunanjem ministru Dullesu prebral tujim novinarjem uradno poročilo, v katerem je rečeno:

Zunanji minister je v ponedeljek z jugoslovanskim veleposlanikom proučil nedavne dogodke v Evropi in se dotaknil tudi bližnjega obiska voditeljev Sovjetske zveze v Beogradu. Zunanji minister je pri tem poudaril strupeno sovražstvo, ki ga je Sovjetska zveza po letu 1948 izprizila nasproti jugoslovanski vladi

zaradi njene docela neodvisne politike.

Zunanji minister je čestital jugoslovanskemu veleposlaniku k uspehu, s katerim je zdaj kronala pogumno uveljavljanje te politike, politike, ki jo bo Jugoslavija nadaljevala v smislu zagotovila jugoslovanske vlade, danega ameriški vladi.

UP poroča, da se predstavnik zunanjega ministrstva ZDA Henry Sydom strinja s tem, da je objava posebnega poročila o Matesovem obisku nenavadna procedura.

Aleš Bebler pri Pinayju

Pariz, 24. maja (Tanjug). Novi jugoslovanski veleposlanik v Parizu dr. Aleš Bebler je danes obiskal francoskega zunanjega ministra Antoina Pinaya. Čeprav je bil obisk protokolarnega značaja, je razgovor trajal 40 minut. Ob tej priložnosti sta zunanji minister Pinay in veleposlanik Bebler obravnavala odnose med Francijo in Jugoslavijo in sicer v okviru mednarodnega položaja.

Čimprej je treba urediti nemško-jugoslovanska sporna vprašanja

Bonn, 24. maja. Predsednik zahodnonemškega Zveznega zbora in vodja parlamentarne delegacije, ki je bila na obisku v Jugoslaviji, dr. Gerstenmaier je dal dopisniku »Borbe« naslednje izjavo:

»Na delegacijo nemškega Zveznega zbora je napravil zelo globok vtis gospodarski napredek vaše lepe dežele, zlasti veličastna dela v Zenici in Jablanici. Gostoljubnost, s katero smo bili sprejeti v vaši domovini, in prizadevanja za medsebojno razumevanje bodo ostala udeležencem obiska v hvaležnem spominu.«

Podpredsednik Socialdemokratske stranke Wilhelm Mellies je poudaril zanimanje in veliko vneto jugoslovanskega ljudstva za napredek nove Jugoslavije, kar je napravilo na vse nemške poslance zelo globok vtis. »Meni osebno,« je rekel, »je bilo v Beogradu znova videl v dobrem zdravju vašega predsednika parlamenta Moša Pijsada. Pred dvema letoma sva imela Erich Ollenhauer in jaz v Bonnu z njim dolge in zanimive razgovore.«

»Razpravi z vašimi poslanci,« je nadaljeval, »je treba pripisati, da so člani naše delegacije natančno obveščeni o trenutnih težavah v gospodarskih stikih med našima deželama. Po vrnitvi v Bonn

General Dovas pri državnem tajniku Gošnjaku

Beograd, 24. maja (Tanjug). Državni tajnik za narodno obrambo generalpolkovnik Ivan Gošnjak je sprejel danes opoldne načelnika grškega generalnega štaba generala Konstantina Dovaasa, ki so ga spremljali kontraadmiral Kakos, generalmajorja Keceas in Exarhakos ter podpolkovnik Papadatos. Sprejemu je prisostvoval generalpodpolkovnik Vojo Nikolić. Obisk je minil v pristrnem razgovoru.

Generalpolkovnik Ivan Gošnjak je priredil gostu svečano kosilo. Na kosilu so bili izmed grških predstavnikov kontraadmiral Konstantinos Kakos, generalmajorja Grigorios Keceas in Konstantinos Eksarhakos, grški veleposlanik v Beogradu Phylon Phylon, grški vojaški ataše polkovnik Anastasios Korinas, podpolkovnik Hristos Papadatos in drugi, izmed jugoslovanskih pa načelnik generalnega štaba JLA generalpodpolkovnik Ljubo Vučković, državni podtajnik za zunanje zadeve Srdjan Prica, generalpodpolkovnik Vojo Nikolić, dr. Gojko Nikolić, Milan Kuprešanin, Velimir Terzić in Zdenko Ulepić, generalmajor Miloš Sumonja in drugi. V gosteh je bil tudi turški vojaški ataše v Beogradu polkovnik Kemal Oguz.

Pred državnim sestankom s sovjetskimi voditelji v Beogradu

Tehnične priprave na razgovore so v glavnem zaključene

Beograd, 24. maja. V Beogradu, kjer se bodo začeli te dni jugoslovansko-sovjetski meddržavni razgovori, se normalno razvijajo tudi vse organizacijske in tehnične priprave, potrebne za takšen sestanek. Jugoslavija, ki ni samo udeleženka bližnjih razgovorov, marveč tudi gostiteljica, si prizadeva, da bi to vlogo čim bolj odigrala in ustvarila takšne organizacijske in tehnične pogoje, ki bodo omogočili čim ustrežnejši razvoj tehnične strani beograjskega sestanka.

Za člane sovjetske državne delegacije so določili posebno poslopje, ki jim bo med njihovim obiskom v Beogradu na razpolago kot njihov sedež. Pripravljena je tudi že vsa notranja oprema dvorane, v kateri bodo razgovori. Na razpolago bodo tudi vsa tehnična sredstva.

Organizacijski odbor, ki pripravlja beograjski sestanek, skrbi za potrebe domačega in tujege tiska. Razen mnogih jugoslovanskih novinarjev je se namreč zgledilo nad 100 tujih novinarjev, foto-reporterjev in sne-

malcev. Na razpolago jim bo posebno središče za tisk, v katerem bodo dobivali informacije in kjer bodo imeli najpotrebnejše pogoje za delo. Središče za tisk bo opremljeno z vsemi potrebnimi tehničnimi pomagali. V njem bo tudi več telefonskih celic, da bodo lahko dopisniki neposredno poročali svojim uredništvom.

Čestitka maršala Vorošilova

Beograd, 24. maja (Tanjug). Predsednik republike Tito je prejel od predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Vorošilova naslednje brzojavko:

»Prosim Vas, sprejmite pri srčne čestitke ob Vašem rojstnem dnevu in najlepše želje za zdravje in plodno delo na srečo jugoslovanskih narodov in v korist miru.«

Kitajski veleposlanik Vu v Beogradu

Beograd, 24. maja. Danes opoldne je prispel v Beograd prvi veleposlanik LR Kitajske v Jugoslaviji Vu Sju Cjuan. Na zemskem letališču ga je sprejel načelnik protokola državnega inštituta za zunanje zadeve Pavle Beljanski. Pozdravil ga je tudi odpravnik poslov kitajskega veleposlanišтва Ču Cju Je.

bodo vednomno sledili skupni napori vseh članov delegacije, da bi te težave odstranili in čimprej navezali tesne gospodarske stike.

»Člani nemške delegacije, socialni demokrati, so z velikim zadovoljstvom govorili s predstavniki vaše Socialistične zveze delovnega ljudstva. Tudi ob tej priložnosti so odkrito obravnavali vsa vprašanja. Govorili so predvsem o političnem položaju na svetu, o združitvi Nemčije in o socialistični Internacionali.«

G. Mellies je izrekel posebno zahvalo predsedniku Titu, da je v zvezi z njegovimi vprašanji sprejel delegate in govoriti z njimi, kar je napravilo na vse poslance najgloblji vtis. Tudi drugi poslanci so se zahvalili za

gostoljubje in poudarili potrebo čim prejšnje ureditve gospodarskih stikov med obema državama.

R. Vujević

Sovjetsko-japonska pogajanja

Tokio, 24. maja (AP). Japonska vlada je na današnji seji določila glavne smernice politike, ki jo bo uveljavljala na pogajanjih o mirovni pogodbi s Sovjetsko zvezo. Pogajanja se bodo začela v začetku prihodnjega meseca v Londonu.

Japonski zunanji minister Sigemitsu je po seji vlade novinarjem izjavil, da upa v ugodno rešitev vseh spornih vprašanj z ZSSR.

Veleposlanik Macumoto, ki bo vodil japonsko delegacijo, bo 28. t. m. odpotoval v London. Sporazum o pogajanjih je bil dosežen po izmenjavi misli med japonskim in sovjetskim predstavnikom v OZN v New Yorku. Točnega datuma za začetek pogajanj še niso določili.

Kaže, da bo Japonska na pogajanjih zahtevala, naj ji Sovjeti vrnejo nekatere izmed njenih bivših otokov, nemara tudi Kurilske otoke, ki so zdaj pod sovjetskim nadzorom. SZ je dobila te otoke na podlagi jaltškega sporazuma. Razpravljati bodo tudi o japonskih vojnih ujetnikih, ki so še v SZ.

Predsednik republike Tito je sprejel delegacijo nemških parlamentarcev, ki je bila gost Zvezne ljudske skupščine deset dni v Jugoslaviji in se je v ponedeljek popoldne vrnila v Zah. Nemčijo.

Zahvala nemških parlamentarcev

in povabilo Zvezni ljudski skupščini, da pošlje svojo delegacijo še letos v Zahodno Nemčijo na obisk

Beograd, 24. maja (Tanjug). Vodja zahodnonemške parlamentarne delegacije in predsednik Zveznega zbora dr. Gerstenmaier je postal po povratku v Bonn predsedniku Zvezne ljudske skupščine Moši Pijsade naslednje brzojavko:

»Ko smo zapustili jugoslovansko tla, čutilo moji kolegi in jaz potrebo, da Vaši ekscelenci izrazimo iskreno zahvalo za gostoljubje, ki ste nam ga izkazali. Lepota in raznolikost dežele, ki smo jo spoznali v Beogradu, Sarajevu in Dubrovniku, je napravila na nas prav tako živ vtis, kakor pomembna dejavnost v zvezi z miroljubno izgradnjo, ki smo si jo ogledali v Zenici in

Jablanici. Moji kolegi in jaz smo v mnogoštevilnih razgovorih z jugoslovanskimi osebnostmi z globokim zadovoljstvom ugotovili, da sta Zvezna republika Nemčija in FLRJ vezani po mnogih interesih, da med našima državama ni nobenih vprašanj, ki jih ne bi bilo mogoče urediti v duhu sodelovanja in da sta obe državi poklicani služiti miru na svetu. V upanju, da bomo lahko Vas, g. predsednik, skupaj z delegacijo jugoslovanskih poslancev še cijo jugoslovanskih poslancev še cijo pozdravili v Zvezni republiki, prejmite izraze moje vdanosti.«

Dr. Eugen Gerstenmaier, predsednik nemškega Zveznega zbora

Prijateljski stiki s Sirijo

Tisk v Damasku o bližnjem obisku sovjetskih državljanov v Beogradu

Damask, 24. maja (Tanjug). — Sirski ministrski predsednik Sabri Asali je sprejel novega jugoslovanskega poslanika v Siriji dr. Slavka Zoreta. V razgovoru, kateremu sta prisostvovala tudi minister za gospodarstvo Fakar Kajali in finančni minister Leon Zamaria, je predsednik Asali izrazil prepričanje, da bo nadaljnji razvoj prijateljskih odnosov med obema deželama v obojno korist in pomemben prispevek k utrditvi miru na svetu.

Sirski in libanonski tisk posvečata veliko pozornost bližnjim razgovorom med jugoslovanskimi in sovjetskimi državljniki v Beogradu. Časniki so zlasti obširno poročali o govoru predsednika Tita v Pulju. Bejrutski »Orient«, »Jour«, »Al Zarida«, »Telegraf« in drugi so objavili slike jugoslovanskega predsednika in obsejne izvlečke iz njegovega govora ter poudarili tudi v naslovih, da Jugoslavija ne pripada nobenemu bloku, da se ne bo nobenemu pridružila in da

ostane njena politika dosledno zvesta načelom neodvisnosti in enakopravnosti.

»Al Ajam« poudarja v uvodniku iskrenost Titovih besed in precizno jugoslovansko stališče ter izraža upanje, da bodo jugoslovansko-sovjetski razgovori prispevali k ureditvi miru.

Avstrija naj bi sodelovala v Donavski komisiji kot polnopravna članica

Moskva, 24. maja (Tanjug). Sovjetsko zunanje ministrstvo je izročilo noto predstavitvištvom držav, ki sodelujejo v Donavski komisiji. V njej predlaga, naj bi avstrijskega predstavnika vključili v komisijo.

V noti je poudarjeno, da je v konvenciji o režimu na Donavi, sklenjeni 18. avgusta 1948 v Beogradu, določeno, da bodo v Donavsko komisijo sprejeti tudi avstrijskega predstavnika, ko bo

sklenjena avstrijska državna pogodba. Sovjetska vlada sili, da je zdaj spriči podpisa avstrijske državne pogodbe možno, da avstrijski predstavnik postane polnopravni član komisije. V noti je tudi predlog, naj predstavnik komisije povabi Avstrijo, da določi svojega predstavnika v Donavski komisiji. Če pa se večanjene države strinjajo s predlogom Sovjetske zveze, ki ga podpira tudi ukrajinska vlada, bi avstrijski predstavnik sodeloval v delu komisije že na njenem prvem prihodnjem zasedanju, ki bo prihodnji mesec.

Trgovinski sporazum z Urugvajem

Beograd, 24. maja (Tanjug). V Montevideu so danes podpisali prvi trgovinski in plačilni sporazum med Urugvajem in Jugoslavijo. Sporazum še niso priključeni seznama blaga. V zvezi plačil pa je bil določen manipulativni kredit dveh milijonov dolarjev. Dosedanja menjava blaga je potekala na podlagi bančnega sporazuma med obema deželama.

Sporazum je za Jugoslavijo podpisal poslanik Slavoljub Petrović, za Urugvaj pa urugvajski zunanji minister.

Grški protest v Londonu zavrnjen

London, 24. maja (AFP). Velika Britanija je zavrnila grški protest v zvezi z nedavnim incidentom na Cipru, ko so britanske oblasti prepovedale skupini grških letalcev, ki so se vrnili iz Koreje, dostop v Nikosijo.

Foreign Officea je izjavil, da britanski veleposlanik v Tokiu ni bil obveščen o prihodu letalcev v Nikosijo, kakor to trdi grška vlada.

Z VSEH STRANI SVETA

OZN SVOBODA OBVEŠČANJA

New York, 24. maja (AP). Ožji socialni odbor ekonomske-socialnega sveta OZN je sprejel resolucijo o pomoči posameznim deželam, da bi se jim zagotovila svoboda obveščanja. Resolucija zahteva od generalnega tajnika OZN Hammarskjöldja, naj dovoli program za štipendiranje strokovnjakov v seminarjih o obveščevalni službi ob sodelovanju z UNESCO. Za resolucijo je glasovalo 15 dežel, vzdržale pa so se Avstralija, Britanija in Francija.

PRORAČUN SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE

Mexico, 24. maja (AFP). Na konferenci Svetovne zdravstvene organizacije v Mexico so sprejeli proračun organizacije za prihodnje leto 1956, ki znaša približno 10,2 milijona dolarjev. V primeri z lanskim je bil povečal za kakih 70.000 dolarjev. Za proračun so glasovali predstavniki 48 držav, 5 držav je glasovalo proti, 8 pa se jih je glasovanja vzdržalo.

STAVKOVNO GIBANJE PRI »GENERAL MOTORS«

Detroit, 24. maja (AP). Združene sindikatov avtomobilskih delavcev je objavilo, da so delavci družbe »General Motors« po vsej državi sklenili, da bodo začeli stavkati, če bi se pogajanja o zaljubljenih letni plači izjalovila. Izmed 170 krajevnih delavskih organizacij so 103 glasovale za

stavko. Te organizacije zastopajo 99% izmed 325.000 delavcev družbe. Sedanja petletna pogodba poteče 7. junija.

VELIKA BRITANIJA VOLILNE NAPOVEDI

London, 24. maja. Po podatkih Gallupovega inštituta je naraslo število britanskih državljanov, ki bodo glasovali za konservativno stranko, še za pol odstotka v primeri z minulim tednom. To bi pomenilo, da bo 51% Britancev oddalo svoje glasove konservativcem. Laburistična stranka bi potemtakem dobila 47% glasov, medtem ko bi glasovalo za liberalce 2% volivcev.

VPRAŠANJE ZGORNJE ZBORNICE

Brackon, 24. maja (AP). Vodja levega krila britanske laburistične stranke Aneurin Bevan je sinoči izjavil, da bodo laburisti nemara uklinili sedanjí Zgornji dom britanskega parlamenta, če bodo zmagali na volitvah. V zvezi s tem je Bevan napovedal konservativce, če da namernavaje dati lordom večjo oblast, kakor jo imajo sedaj. Po britanski ustavi lahko Zgornji dom odgodi izpolnitev zakona za leto dni.

FRANCIJA PROTESTNA STAVKA

Pariz, 24. maja (Reuter). Jutri bo v Parizu ustavljen avtobusni promet, ker bodo šoferji in konduktirji stavkali. Na svojem zborovanju so to sklenili na pobudo sindikalnih orga-

nizacij, ker pariška prometna družba in vlada nista sprejeli njihovih zahtev po zvišanju plač.

MAROKO SABOTAŽE IN UBOJI

Constantine, 24. maja (AFP). De-lovanje upornikov v Severni Afriki je bilo večerj nekoliko popustilo. Razen številnih ubojev so zaznamovali sabotaže na področju Constantine, kjer so uporniki napadli železniško progo. V Casablanci sta bila dva Maročana ubita.

FILIPINI UPORNIKI

Manila, 24. maja (AP). V minulih dveh tednih se je vdalo 179 pripadnikov organizacije Hukbalahak na otoku Luzonu. Ta med drugo svetovno vojno ustanovljena organizacija se je borila proti Japoncem, zadnja leta pa proti sedanjemu režimu.

JAPONSKA VPLIVI ATOMSKEGA ZARČENJA

Tokio, 24. maja (AP). Prihodnji ponedeljek se bo začela v Tokiu mednarodna konferenca o vplivih atomskega žarčenja na človeški organizem. Na konferenci, ki jo je organizirala skupina japonskih zdravnikov, zbirala skupina japonskih zdravnikov bodo poročali o zdravstvenih posledicah eksploziji atomskih bomb v Hirošimi in Nagasakiju v letu 1945. Dohajajoča konferenca atomskega žarčenja na ribišk, ki so mu bili izpostavljeni lani ob eksploziji vodikovih bombe na Pacifiku.

Veterinarsko sodelovanje z Grčijo in Turčijo

Atene, 24. maja (Tanjug). V Solunu se je začela konferenca veterinarjev Grčije, Turčije in Jugoslavije. Na tem sestanku med drugim obravnavajo zatiranje nalezljivih boleznij pri živini, skupne akcije v posameznih primerih in sploh tesno sodelovanje med veterinarskimi službami treh držav.

Grčija in Jugoslavija sta sodelovali na tem področju doslej na podlagi posebne konvencije. To sodelovanje se je pokazalo za zelo koristno. V prihodnje ga bodo razširili tudi na Turčijo.

bora organizacije je o sestanku rečeno, da so obrazložili vladnemu komisarju vse pravne in ekonomske probleme slovenske šole in njenih nameščencev v zvezi s sedanjimi zakoni in london-skim sporazumom.

Odkar je Italija prevzela upravo na Tržaškem, se je prvič zgodilo, pravi komuniste, da je vladni komisar zagotovil predstavnikom slovenskih šolnikov, da je zakonodaja o ureditvi slovenskega šolstva na Tržaškem v pripravi in da bo, kar se tiče priznanja in organske ureditve slovenskih šol, uveljavljena najpozneje do prihodnjega šolskega leta.

Na osnovi takih zagotovil vladnega komisarja so slovenski šolniki sklenili, da ne bodo stavkali, kakor so to v četrtlet nameravali. Pač pa bodo slovenski šolniki dokončno izvedli vse ostale sklepe, ki so bili sprejeti na nedavnem zborovanju.

Nocoj so o vsem tem in o še neresenih vprašanjih šolniki razpravljali skupno s predstavniki slovenskih političnih skupin.

OB PRAZNIKU TELESNOVZGOJNIH DRUŠTEV »PARTIZAN«

Zdravi, krepki, novi ljudje v slehernem mestu — v vsaki vasi

Sirok naše domovine so v teku veličastne proslave 10-letnice osvoboditve, ki se jim s svojim pestrim programom pridružujejo tudi naša telesnovzgojna društva »Partizana«. Deset let dela in življenja pod novimi pogoji ni tako dolga doba, zato je toliko bolj presenetljiv uspeh, ki smo ga pri nas v tem času dosegli na področju telesne vzgoje.

Ni svetlih tradicij

V času predaprilske Jugoslavije je bil glavni namen telesne vzgoje pri nas ta, da je slepil misel človeka in da mu je odvzel moč, tako da ne bi videl razrednega nasprotja. Skratka, tedanja oblast ni dopuščala, da bi telesna vzgoja služila interesom ljudstva, temveč ravno nasprotno. Napredna misel se je že tedaj pojavljala, toda vsak poskus nje-ne realizacije je bil takoj zjrt. V tedanjih sokolskih društvih so sicer bili tudi ljudje, ki so hoteli

ljevanje, temveč pomeni leto osvoboditve zanjo

začetek nove poti

Večletna duševna vsestranska telesna vzgoje pri nas je pustila precejšnje posledice, ki jih je bilo treba čimprej odpraviti. Glavno vlogo pri odpravi le-teh je v začetku imela fizikalna organizacija, ki se je kasneje razcepila v športno in telovadno, slednja pa se je leta 1952 preimenovala v telesnovzgojno organizacijo »Partizana«.

Ce danes pogledamo uspehe dejavnosti sedanje telesnovzgojne organizacije »Partizana«, moramo z veseljem ugotoviti, da je bil dosežen viden napredek. Tako je sedaj telesna vzgoja postala v veliki meri sestavni del življenja naših množic, predvsem pa delavske in kmečke mladine. Društva »Partizana« ne srečujemo samo v mestih in večjih industrijskih krajih, temveč so že prodrla tudi v najbolj oddaljene predele naše domovine. O tem nam že samo

statistika mnogo pove

Pri Zvezi »Partizana« Slovenije je včlanjenih 48.900 članov. Od tega je delavstva 3868, kmetov 19.741, ostalih pa 20.791. Moškega članstva je skupaj 27.187, ženskega pa 21.713. Kako važno vlogo pri vzgoji mladine imajo društva »Partizana«, nam pove že število včlanjenih mladine: članov in članic je skupaj 16.178, mladincev in mladink je 10.053, dece od 6.—14. leta pa celo 22.669.

Za delo s tako velikim številom članstva pa skrbijo društva, Okrajne zveze in Zveza »Partizana« Slovenije za vzgojo čim večjega števila prednjaškega kadra. Trenutno je v Sloveniji 1470 prednjakov, od tega moških 752, žensk pa 718. To število pa še zdaleč ne zadošča potrebam, posebno sedaj, ko se število članstva iz dneva v dan naglo veča. Zato so vsako leto redno na programu zvezni prednjaški tečaji in sicer v Mozirju in Kranjski gori, mimo teh pa Okrajne zveze »Partizana«, ki jih je za sedaj v Sloveniji 20, tudi prirejajo svoje tečaje. Ker je delo v društvih »Partizana« izredno pestro in zanimivo, so vsako leto na programu še številni tečaji za atletiko, plavanje, smučanje, telovadbo in športne igre, kar vse je sestavni del dejavnosti te telesnovzgojne organizacije.

Koristnost dejavnosti društev »Partizana« je pritegnila tudi učiteljstvo

Danes niso redka društva »Partizana«, ki jih vodijo učitelji ali učiteljice. Tako deluje za sedaj, kot kaže statistika, 55 učiteljev in 65 učiteljic, ki so jim zaupane dolžnosti načelnikov društev, veliko število pa jih je, ki delujejo še kot prednjaki ali kako drugače.

Tak odnos učiteljstva do telesne vzgoje je vsekakor izredno razveseljav, posebno veseli pa so ga starši, ki potem toliko rajši poštarajo mladino v društva »Partizana«.

Pri dejavnosti društev »Partizana« pa se pojavljajo še vedno težave za vse večji razmah. Ena izmed glavnih ovir je namreč pomanjkanje telovadnic

V Sloveniji deluje trenutno 260 društev »Partizana«, od tega pa jih ima prostor za vadbo tudi v zimskem času samo 189. Ostala društva pa pozimi gojijo predvsem zimski šport, tako da obdržijo svoje članstvo skozi vse leto skupaj. V številu 189 pa niso mišljeni samo moderni telovadni domovi, ki jih uporabljajo društva za vadbo. Tako je sedaj izkoriščenih pri nas 66 bivših sokolskih domov, 15 prosvetnih, 23 zadružnih, 3 gasilski, 2 kmečke in 6 po osvoboditvi zgrajenih telovadnih domov. Razen teh uporabljajo društva »Partizana« za telovadnice še razne šolske veže, rudniške domove, gasilske sobe in remize, privatne in kulturne domove, grajske sobe, sindikalne

dvorane itd. Mimo teh prostorov pa je v Sloveniji še 25 popolnih telovadišč z igrišči, 80 na pol zgrajenih in 70 priložnostnih telovadišč.

Tu se torej odvija vsestranska dejavnost društev »Partizana«, vsako leto pa so tudi na programu

številna taborjenja članstva

Radost in veselje mladine v društvu »Partizana« dosega svoj

ob naših rekah in jezerih, tretji pa v naše planine. Tudi v teh taboriščih je delo načrtno in pestro. Prirejajo razna atletska tekmovanja, orientacijski pohodi, športne igre, plavalna tekmovanja za tiste, ki že znajo plavati, ostali pa se šele učijo itd. Na programu so tudi razne študijske ure, predavanja, izleti, skratka vse, kar je mladini v korist. Letos pa je delo v društvih »Partizana« podvojeno. Povsod se pripravljajo, da bodo čim bolj dostojno proslavili

jubilejno leto

Ze sedaj večkrat zasledimo poročila o uspehih prireditvah

E. Glavčič

VSEM TELESNOVZGOJNIM DRUŠTVOM »PARTIZAN«

ČESTITAMO OB NJIHOVEM PRAZNIKU IN JIM ZELIMO

OBILO USPEHA PRI NADALJNJEM DELU.

UREDNIŠTVO

težave za vse večji razmah. Ena izmed glavnih ovir je namreč pomanjkanje telovadnic

V Sloveniji deluje trenutno 260 društev »Partizana«, od tega pa jih ima prostor za vadbo tudi v zimskem času samo 189. Ostala društva pa pozimi gojijo predvsem zimski šport, tako da obdržijo svoje članstvo skozi vse leto skupaj. V številu 189 pa niso mišljeni samo moderni telovadni domovi, ki jih uporabljajo društva za vadbo. Tako je sedaj izkoriščenih pri nas 66 bivših sokolskih domov, 15 prosvetnih, 23 zadružnih, 3 gasilski, 2 kmečke in 6 po osvoboditvi zgrajenih telovadnih domov. Razen teh uporabljajo društva »Partizana« za telovadnice še razne šolske veže, rudniške domove, gasilske sobe in remize, privatne in kulturne domove, grajske sobe, sindikalne

je dvignilo zanimanje za telovadbo pri članih, ki jih je trenutno 42. Prav tako imajo tudi že 9 delavnih prednjakov.

TVD »Partizana« Loška dolina je letos dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

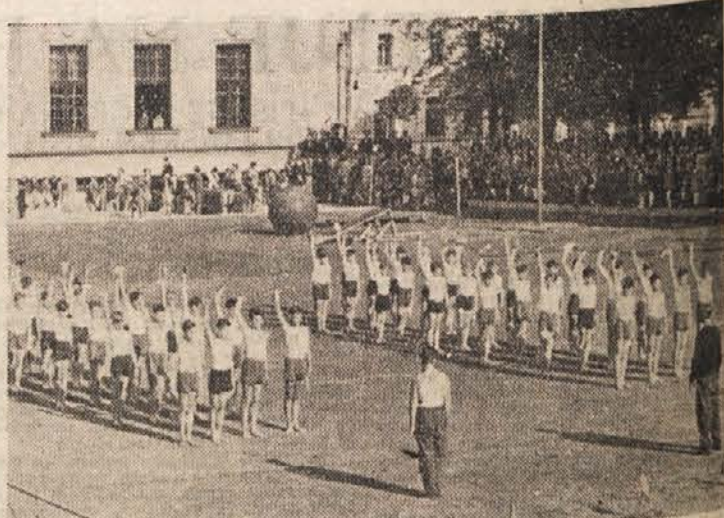
je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

ob naših rekah in jezerih, tretji pa v naše planine. Tudi v teh taboriščih je delo načrtno in pestro.

Prirejajo razna atletska tekmovanja, orientacijski pohodi, športne igre, plavalna tekmovanja za tiste, ki že znajo plavati, ostali pa se šele učijo itd. Na programu so tudi razne študijske ure, predavanja, izleti, skratka vse, kar je mladini v korist.

Letos pa je delo v društvih »Partizana« podvojeno. Povsod se pripravljajo, da bodo čim bolj dostojno proslavili

jubilejno leto

Ze sedaj večkrat zasledimo poročila o uspehih prireditvah

E. Glavčič

VSEM TELESNOVZGOJNIM DRUŠTVOM »PARTIZAN«

ČESTITAMO OB NJIHOVEM PRAZNIKU IN JIM ZELIMO

OBILO USPEHA PRI NADALJNJEM DELU.

UREDNIŠTVO

težave za vse večji razmah. Ena izmed glavnih ovir je namreč pomanjkanje telovadnic

V Sloveniji deluje trenutno 260 društev »Partizana«, od tega pa jih ima prostor za vadbo tudi v zimskem času samo 189. Ostala društva pa pozimi gojijo predvsem zimski šport, tako da obdržijo svoje članstvo skozi vse leto skupaj.

V številu 189 pa niso mišljeni samo moderni telovadni domovi, ki jih uporabljajo društva za vadbo. Tako je sedaj izkoriščenih pri nas 66 bivših sokolskih domov, 15 prosvetnih, 23 zadružnih, 3 gasilski, 2 kmečke in 6 po osvoboditvi zgrajenih telovadnih domov.

Razen teh uporabljajo društva »Partizana« za telovadnice še razne šolske veže, rudniške domove, gasilske sobe in remize, privatne in kulturne domove, grajske sobe, sindikalne

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih sprostih sestavih vaj priborile drugo mesto. Nastopili so tudi na Blokah, in sicer članice

je dosegel zelo uspeh, ko si njegove člani v republiškem tekmovanju v skokih s

DNEVNE NOVICE

Čestitke

Borisu Lipuriču čestitajo k diplomli in mu želijo vse najboljše v poklicu — Tone, Igor, Blaž, Drago in Luka.

Juliji Porenta z Galetove 10 čestitajo k njenemu 20. rojstnemu dnevu vsi njeni domači.

Nučič Andrejku z Viča čestitajo za rojstni dan bratrec Tomažek, stara mama, stari ata, mamica in očka.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA Sreda, 25. maja ob 15: Smetana: »Pop Circa in pop Spiras«. Izven. Gostovanje Beogradskega dramskega pozorišča.

OPERA Sreda, 25. maja ob 20: Donizetti: »Lucia Lammermoorska«. Zaključena predstava za TSS.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaja Sreda, 25. maja ob 20: Igor Torkar: »Pisana žoga«. Abonma red Sreda.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE Ljubljana. Mestni dom Sreda, 25. maja ob 20: Bitenc: »Ugasle luči«, drama. Red A. Vstopnice so tudi v prodaji.

VESTI IZ MARIBORA Dežurna lekarna v sredo, dne 25. maja 1955: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

CELJSKE VESTI MESTNO GLEDALIŠČE Cetret, 25. maja ob 20: J. Javoršek: »Kriminalna zgodba«. Abonma red Cetret in izven.

VESTI IZ KRANJIA PRESERNOVO GLEDALIŠČE Cetret, 25. maja ob 18: Igor Torkar: »Pisana žoga«. Red C. In izven.

DROBNI OGLASI AVTO DKW, 4-sedežen, v dobrem tehničnem in ostalem stanju, prodam. Naslov v upravi lista.

Umrlj so v Ljubljani Franc Jeraj, ševljav, v pokolu, Pogreb bo danes ob 16. uri na Žaloh.

Antiperonosopna služba Poročilo za dne 21. V. 1955 Srednje dnevne temperature se 23. maja niso bistveno izpremenile.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

TOVARNA VAGONOV KRALJEVO poziva delavce in uslužbence ki so bili v delovnem odnosu s tovarno dne 31. dec. 1954 ali najmanj 6 oziroma 9 mesecev leta 1954, da takoj dvignejo pišek plačnega fonda iz L. 1954.

KINO »UNION«

PREMIERA JUGOSLOVANSKEGA FILMA

»Biografija maršala Tita«

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9,30—11 ter od 14 dalje

KINO »SLOGA«

Ameriški film

»Šampion«

Tednik. Predstave ob 15, 17 in 19 in 21. Ob 18 uri matineja istega filma. V glavni vlogi Kirk Douglas in Ruth Roman. Prodaja vstopnic od 9,30—11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »KOMUNA«: Francoski film: »Vrag v telesu«. Tednik samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19, 15 in 21.30 V glavni vlogi Gerard Philippe. Prodaja vstopnic od 9,30—11 in od 14 dalje.

KINO »SOČA«: Ameriški barvni film: »Lila«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Leslie Caron in Mel Ferrer. Prodaja vstopnic od 9,30—11 in od 15 dalje.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: Ameriški barvni film: »Lila«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic ured pred pričetkom predstave.

KINO »SLITOSTROJ«: Argentinski film: »Ončičiščena«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic ured pred pričetkom prve predstave.

JESENICE: »RADIO«: Angleški film: »Povest naslovne strani«. Predstava ob 18 in 20.

»Povest naslovne strani«. Predstava ob 18 in 20. »PLAVZ«: Ameriški barvni film: »Vrtince«. Predstava ob 18. LETNI KINO »SVOBODA«: Ameriški barvni film: »Julij Cezar«. Predstava ob 20. V primeru slabega vremena predstava odpade.

CELJE: »UNION«: Ameriški film: »Možje«. Predstavi ob 18 in 20. »DOM«: Jugoslov. film: »Pot miru«. Predstavi ob 18.15 in 20.15. KRANJ: »STORŽIČ«: Jugoslovanski dokumentarni film »O življenju in delu predsednika Tita«. Predstava ob 16, 18 in 20.

LETNI KINO »PARTIZAN«: Amer. film: »Ženske prihajajo«. Predstava ob 20. »SVOBODA«: Mehški film: »En dan življenja«. Predstava ob 18. Samo danes.

KINO »TRIGLAV«

ITALJANSKI FILM

»KRIVIČNA OBSODBA«

Predstave ob 16, 18, 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. — Samo še danes in jutri. Dne 30 in 31. maja na programu film »BIOGRAFIJA MARSALA TITA«.

KINO »ŠIŠKA«

AMERIŠKI FILM

»Oženil sem čarovnico«

Predstave ob 16, 18, 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. — Samo še danes in jutri. Dne 1. in 2. junja na programu film »BIOGRAFIJA MARSALA TITA«.

ŽELEZARNA SMEDEREVO prodaja: RAZNE STROJE GONILNE GREDE ELEKTROMOTORJE DVGALA ITD.

PODJETJE

»Jugopetrol« - Beograd ULICA 1. MAJA 18

sporoča svojim poslovnim zvezam, da ima novo številko tekočega računa 101-T-800

pri Narodni banki, filiali 101, v Beogradu 546

DOPIŠUJE V NAŠ LIST!

Obiščite razstavo

POMORSKE SREDNJE SOLE V PIRANU

»DESET LET SVOBODE NA SEVERNEM JADRANU«

Razstava je odprta v Domu enotnih sindikatov na Miklošičevi cesti v Ljubljani od 15. do 31. maja 1955 vsak dan od 10. ure dopoldne do 19. ure zvečer. 1758

PODJETJE V GRADNJI

železarna »Boris Kidrič« Nikšić

potrebuje

splošnega zdravnika

ZA ORGANIZACIJO AMBULANTE ŽELEZARNE IN ZA UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENE SLUŽBE V ŽELEZARNI

Pogoji: Daljša praksa kot splošni zdravnik.

Plača po sporazumu. Komfortno stanovanje za poročnega ali samca zagotovljeno v novi zgradbi.

Ponudbe s krajšim življenjepisom in podatki o dosedanji zaposlitvi pošljite do 15. junija 1955. 465

Zalostni sporočamo, da je v 76. letu starosti umrl naš dobi oče in stari oče

FRANC KRENČIČ

ševljav iz Zagorja

Pogreb bo v četrtek 26. maja ob 15. uri z Zal, Andrejeve mrliške veže.

Ljubljana, 24. maja 1955.

Zalujoci žena Marija, sin Bogomir in žena Slavka ter otroci Bogomira, Slavka in Nataša

JAVNO LICITACIJO

za izvajanje gradbenih in obrtniških del na srednjem delu industrijskega objekta II

Proračunska vsota za ta objekt znaša 17.000.000 din.

Pozivamo interesente, da se zgledajo v sekretariatu podjetja do 27. maja 1955.

Termoelektrana - Šoštanj

V GRADNJI

potrebuje

inženirja kemije

po možnosti z nekaj prakse

in

strojnega tehnika

s tehnično srednjo šolo, po možnosti s prakso v termičnih centralah

Ponudbe z življenjepisom je poslati na gornji naslov 1919

NAJNOVEJSE!

OBRAZEC »P«

(obrazec št. 2/14a)

(po »Navodilu o izplačilu akontacij in plač gospodarskih organizacij« — Uradni list FLRJ št. 21 z dne 18. maja 1955)

OBRAZEC »N«

(obrazec št. 2/85)

(po »Navodilu o podatkih, ki jih gospodarske organizacije pošiljajo komisijam za plače v gospodarstvu« — Uradni list FLRJ št. 21 z dne 18. maja 1955)

sta izdelana in naprodaj, tiskana v latinici

Izvršujemo tudi posamezna naročila iz notranjosti, vendar samo v količinah nad 50 izvodov. Ob naročilu označite tudi našo številko obrazca (v oklepaju).

Knjigarnam dajemo 15 % rabata.

BIRO ZA IZRADU OBRAZACA

Izdavaško-štoparsko preduzeje — BEOGRAD

PRIZRENSKA 6 — Poštni predal 479, Telefoni: 28-107, 26-065

Telegrami: Obrazec — Beograd 557

»TEHNOHEMIJA«

TRGOVSKO PODJETJE ZA PROMET S TEHNIČNIM BLAGOM NA DEBELO

BEOGRAD — Karadjordjeva 44, tel. 26-465

SKLADIŠČE USNJA:

Kraljeviča Marka 6, tel. 27-770 in 26-955

NUDI IZ SVOJEGA SKLADIŠČA VSE VRSTE SPODNJEGA IN GORNJEGA USNJA ZA ČEVLJARJE, SEDLARJE, TORBARJE IN OPANKARJE, TEHNIČNO USNJE IN USNJENE POGONSKE JERMENE

Skladišče je bogato založeno tudi z ostalim tehničnim materialom, posebno še z azbestnimi pletenicami, klingeritom, azbestnimi ploščami itd.

Prodajamo industriji, zadrugam, trgovinam in ostalim interesentom po dnevnih grosističnih cenah, franko železniška postaja Beograd.

Veliki uspehi tovarne »Djuro Djaković«

Med drugim izdeluje konstrukcijo novega beogradskega mostu čez Savo

Tovarna vagonov v Slavon-skem Brodu je imela v graditvi naše nove industrije, v obnovi in graditvi mostov, elektrarn in železniškega prometa eno najvažnejših vlog. Ni skoraj po vojni zgrajenega industrijskega podjetja, ki bi ga bili zgradili brez monterjev in sodelovanja tovarne »Djuro Djaković«, Zenica, Zelez-nik, Strnišče, Lukovac, Jesenice, Ilijaš — to je samo nekaj teh industrijskih podjetij. Ta tovarna je opremila več tovarn slad-korja in cementa, opremila več-ino tovarn črne metalurgije in iz-delala najboljše kotle za železar-

no v Zenici, za valjarni v Sisku in Nikšiču, za rudnik Trepčo in za tovarno viskoze v Loznici. Zdej je to naša največja tovarna vagonov, lokomotiv in mostov takšne vrste. Ne dela pa več samo za domačo industrijo in po-trebe, marveč tudi za izvoz. Sa-mo Turčiji smo dobavili lani 225 tovornih vagonov, 140 cisternskih vagonov in tri mostove, letos pa ji bomo dobavili še dva mostova (180 ton), ki ju bodo naši delavci tudi montirali, enega celo v bližini Črnega morja. Da niso na-stale težave v zvezi z gradbenimi deli, bi ta tovarna gradila tudi

Kmalu bo začela izdelovati tudi prve mlince za našo cementno in-dustrijo.

Lani je uspešno izdelala pro-totip majhnega štiri in pol ton-skega motornega valjarja. Takšne valjarje bo začela letos izdelova-ti v serijah, ker je povpraševanje po njih zelo veliko. Izdelala jih bo 100. Razen tega bo izdelala 80 parnih valjarjev, ki jih je za-čela izdelovati lani. Lani jih je izdelala 120. V tovarni se pri-pravljajo tudi na izdelovanje 14-tonskega univerzalnega mo-tornega bagra.

Pred vojno je izdelovala ta tovarna v glavnem manjše loko-motive. Šele po vojni je začela izdelovati modernejšie lokomotive za železniški in industrijski pro-met. Izdelala jih je že več sto. Letos bo izdelala 40 diesel-loko-motiv za industrijo in rudnike, 30 lokomotiv serije 62 in 10 sto-tonskih lokomotiv serije 38.

Ta tovarna pa izdeluje tudi konstrukcijo novega beogradske-ga mostu čez Savo. To bo največji most te vrste na svetu s tremi loki — 75—261—75 m. Prvi del konstrukcije je že izdelan in za-čeli so ga že montirati. Naši delavci montirajo tudi novi most čez Savo v Bosanski Gradski, katerega konstrukcijo v skupni teži blizu 1000 ton so izdelali v Slavonškem Brodu. To pa so sa-mo nekateri uspehi te naše to-varne. Z. St.

Uspeh reaktivnih letal

Štiri ameriška reaktivna letala tipa F-48 odlete te dni iz Tokia v Avstralijo. To bo najdaljši nepre-trani polet reaktivnih letal v zgo-dovini ameriškega letalstva. Letala bodo preskrbovali z bencinom kar med poletom. Pot je dolga 7850 km.

Na sliki vidimo lutko, s katero so v švicarski vojski naredili poskus: lutka je bila »pi-lot« lovskega le-tala. Pilot lahko ob nenadni nesreči pritisne na gumb pri sedežu, naka-se sedež avtoma-tično loči od letala

ATOMSKA LADJA

Pododbor za atomsko energijo pri ameriškem parlamentu je proučil predlog predsednika Eisenhowerja, po katerem naj bi izdelali ladjo na atomski pogon. Dva predstavnika tega pododborja sta izjavila, da bi lahko zgradili takšno ladjo v dveh letih in da bi znašali stroški 30 do 35 milijonov dolarjev. Predsednik pododborja, predstavnik Demokra-tske stranke Melvin Price je rekel, d. bo treba ta predlog podrobneje proučiti, preden bo pododbor stopil z njim pred kongres. Republikanski predstavnik Sterling Cole pa se ni strinjal s tem predlogom, češ da bi pomenilo zgraditi takšno ladjo »raz-metavati denar«.

Medved visoko v gorah

Neki alpinist je opazil na pogor-ju Presanella v italijanskem delu južne Tirolske sledove medvedjih

tac. Medved je hodil po ledeniku v višini 3045 m. Ubral jo je v dolino Starel. Sledovi njegovih krempljev v ledu so pokazali, kako spretno je plezal po ledeniku, ki bi delal tudi dobro opremljenemu in izkušenemu alpinistu težave.

Primeri, da zaide medved tako visoko v planine, so redki. Pred leti so opazili medveda pri nas v dolini Triglavskih jezer, od koder je od-hlačal čez Hribarice in Velo polje spet v dolino.

Preveč morskih psov

Neka južnoafriška ribiška trvdka je dobila od vlade dovoljenje, da sme pobiti v zalivu Mossel 4000 morskih psov. Na tem področju je v morju čedalje manj rib, kar pripisujejo požrešnosti morskih psov, ki jih je v zalivu in neposredni okolici blizu 9000. Pobijati jih bodo začeli junija.

Malaria najbolj razširjena bolezen

Malaria zahteva med vsemi boleznimi na svetu največ žrtev. Za to boleznijo je bolnih zdaj 350 mi-lionov ljudi. To so ugotovili na glavni skupščini Svetovne zdrav-stvene organizacije v Mexiko City. Malariji sledi po številu tuberkulo-za, spolne in tropične bolezni, ter tropična mrzlica.

Drobne ZANIMIVOSTI

Dvainsajset rekordov — Zahodnonemški motociklist Gustav Baum je nedavno dosegel 22. rekord, tokrat na motociklu 120 cm³ s po-sebno aerodinamično karo-serijo. Vozil je 218 km na uro. Na motorju 50 cm³ z enako karoserijo pa je do-segel hitrost 151 km na uro.

Bankovec — V New Yorku je prinesel nekdo v Zvezno banko bankovec, ki je bil na eni strani označen kot desetdolarški, na drugi pa dolarski. Mož je mislil, da je ponarejen. V banki pa so mu povedali, da gre za napako v tisku. Zbiralci so mu ponudili za bankovec več sto dolarjev.

Pekinska Opera v Parizu — Na mednarodnem festi-valu gledališke umetnosti v Parizu, ki se je začel 15. maja in ki bo trajal do 15. junija, sodeluje tudi pe-kinška Opera. To je prvi primer, da je LR Kitajska navezala kulturne stike z Zahodom.

Pred dnevi je v ZDA do-bil visoko vojaško odliko-vanje golob-pismoša Joe. Golob Joe je v drugi sve-tovni vojni rešil življenje več tisočem zavezniških vo-jakov v Italiji. Njegovo ju-naško dejanje je bilo v tem, da je preprečil bombardir-anje položajev, ki so jih že zasedle zavezniške čete, kar pa štabu ameriških le-talskih sil še ni bilo znano.

Za dobro voljo

POKLICNI PONOS

Gledališki igralec Sokolov je med vožnjo z vlakom kramljal s sprevoznikom. Sprevoznik mu je pripovedoval vso zgodbo svojega življenja in pri tem omenil, da se je njegova hči nedavno omo-žila.

»S kom pa?« ga je vprašal Sokolov.

»Z nekim potnikom,« je odgo-ovoril sprevoznik zaničljivo.

IZNAJDLJIVI FANT

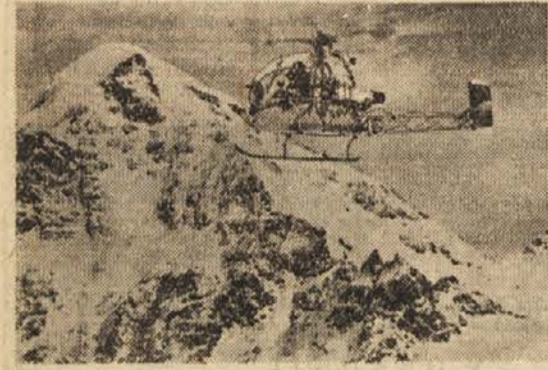
Avstralskega rejca oaac obišče njegova lepa nečakinja Cornelia. Ko je sama doma, pride na obisk 18-letni sin edinega sosedu daleč naokrog. »Tako zapodite vašo pražjo belo kravo z našega vrta,« nahuji Cornelia. »Kar sami pazi-te na svoj pražji vrta,« odgovori dekle ogorčeno. »Pri nas nimamo bele krave,« odgovori hitro. Sose-dov sin se v zadregi ozira, nazad-nje pa zardi in pravi: »Veste, mi tudi vrta nimamo. Če pa že pride v ta pražji kraj lepo dekle, mora človek najti vzrok, da se seznanj z njo.«

»Na, drži malo otroka, da spre-govorim nekaj besed s tvojim nasprotnikom!«

»To bo nekaj primernega za vas... tudi on jo nazadnje pu-sti na cedilu.«

Na sliki vidimo helikopter nad vr-hovi francoskih Alp. Helikopterje v zadnjem času vedno bolj upo-rabljuje za reše-vanje alpinistov, ki so v nevarno-sti v gorah.

Dvestoletnica moskovske univerze

Moskovska univerza je prazno-vala te dni 200 letnico ustanovitve. Slavnosti so se udeležili med drugi-mi tujimi gosti prorektor dunajske univerze dr. Schönbauer, rektor holandske univerze v Leydenu, predstavniki univerz v Oxfordu in Cambridgeu in rektor stockholmske univerze. Slavnost je bila v nebo-tičniški na Leninovih gričih.

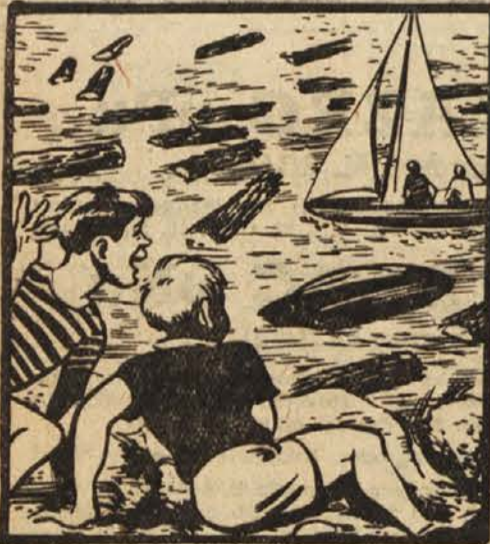
kilometer dolg most v Indiji čez reko Ganges in most v Braziliji.

Na podlagi dosedanjih uspehov ima tovarna mnogo ponudb za sodelovanje in že sklenjene po-godbe z nekaterimi najuglednejšimi tujimi tvrdkami. Največji uspeh in zmago je dosegla tovar-na vagonov s proizvodnjo tistih naprav, ki jih pri nas prej sploh nismo izdelovali. Tako bo v krat-kem izdelan naš največji 140-tonski žerjav za potrebe naših železnic, pozneje bo izdelala ta tovarna še dva 60-tonska žerjava.

SONCNA OBALA

PIŠE: GUSTAV GUZEJ

RIŠE: MILAN BIZOVICAR

31. Nad jezerom je ležala megla, ven-dar so fantjo lahko opazili, da je bilo na gladini polno predmetov. Čisto blizu je plavalo nekaj desk in hlo dov, malo dlje pa preobrnjen rjav čoln. Nevihta ga je mo-rala odtrgati nekje pri Ukancu. »Zdej bomo imeli dovolj lesa, ne te za on splav,« so se navduševali, ko je njihova jadrnica ozi-roma pravzaprav čoln na jadra, ki so ga imenovali »Metulj« privlekla nekaj lesa in hlo dov. »Metulja« je imel Miha na skrbi. Razumel se je na jadranje in govo-rili so, da je kar zaljubljen v svojo »ladjo«.

32. Dopoldne so sicer imeli v taboru razna predavanja, toga dne pa je bilo vse postavljeno na glavo. Najprej so popravili šotore, potem pa so začeli pripravljati na-plavljeni les. Vse dopoldne so zbijali in tesarili. Iz debel so sestavili splav, iz desk mu priostrili kljun, postavili nanj dvoje klopi, na prednji del pa s štirimi vrvmi pritrdili jamber. Ko so še pritrdili veliko rjuho — jadro — so bili kar ponosni na svoje delo. »To bo naš remorker,« je pred-lagal eden. »Sončni tiki« naj bo!« je pri-stavil Mirko. »Tako je! »Tiki« naj bo,« so pritegnili drugi.

33. Ves tabor je bil zbran ob obali, ko je Miha kot večak v jadraniu odrinil »Sonč-nega tikija«. Zapihala je prav rahla sapa. Praporco na vrhu jambora je vztrepetalo. Miha je dvignil jadro — rjuho, na katero so narisali z ogljem veliko sonce. »Počar-kaj krstili ga še nismo,« je zavpil dežurni in stekel v kuhinjo po lonoc. Zajel je pol-no posodo vode in pljusnil proti splavu. »Sončni tiki« pa je bil že predaleč. Sapa je počasi napela jadro in kar veličastno se je splav vse bolj oddaljeval od brega. Rado je skočil v vodo in zaplaval za njim.

Hotel VICKI BAUM
ROMAN Šangaj

161
»Vaša žena prihaja,« je rekel Kurt in vstal. Priklonil se je, toda Helen ga sploh ni opazila. V duhu je še zmeraj videla pred seboj teraso in jo čutila in vsakem udu.
Zunaj v moškem stranišču se je Kurt natanko ogledal v zrcalu. Njegov beli večerni žaket je bil že spet umazan na zavihkih, zad-njega računa za kemijsko čiščenje pa še ni bil poravnal: dam nam-reč ni nič motilo, če so puščale na žaketu priložnostnega pesalca sledove svojih ličil. Kurt se je zdrznil. Bil je v nevarnem stanju, ko so se mu ženske že studile in ko si ni želel nič drugega kakor miru, ki ga je prinašal opij. Odšel je v kuhinjo za barom, vzel košček krede, viseče na nitki poleg razglasne deske, in si z njo podrgnil madeže na zavihkih.
»Koliko je ura, Avgust?« je vprašal kuharja, ki je pripravljajl mrzle jedi.
»Deset minut čez enajst,« je odgovoril Avgust in zamahnil z velikim kuhinjskim nožem po zraku.

»Ali ste slišali, da je prispelo z ladjami sto tisoč Japoncev?« je zašepetal izbuljenih, belih zrkel. »Kdo ve, ali bomo jutri večer še živi, santa Madona Maria, mati božja — Avgust je bil v vsem Hotelu Šangaj edini, ki se je bal vojne.

»Nasvidenje v skupnem grobu, Franc,« je rekel Kurt po nem-ško in se vrnil v bar. Anglež je bil izginil.

Opolnoči so bili v Wing On's Etablissementu, v hiši, polni ki-tajske zabave, z glumači, čarodeji in plesalkami, z mnogimi majh-nimi odri, na katerih so igrali grobe burke, cvillili in vresčali, z leseno glasbo in močnimi duhovi. Kitajci so stali glava ob glavi pred njimi in se držali za trebuhe od smeha. Papirnate rože, laterne, prapori, rdeče in zlate črke, in zrak, presegajoč vse, kar so Russellovi doslej doživeli. Razvedrili so se v elegantnem nočnem lokalu v mednarodnem okraju, kjer so kitajska, korejska in ja-ponska dekleta vrtela svoje pesalce po razsvetljeni stekleni plošči. Ob eni so bili v mračnem lokalu, v bližini Bunda, kjer so francoski mornarji plesali z Rusinjami in se nalivali z japonskimi posnetki ameriških pijač. Ob dveh so prišli iz nekega kitajskega hotela, kjer se je zabavala domača gospoda, kjer so gangsterji, izsilje-valci in kolovodje tatinskih tolj rumene rase plesali po taktu fili-pinske kapele rumbo s svojimi čudovito lepimi ljubicami. Malo pozneje so jo mahnili po Foochow Roadu, pri čemer sta z obeh strani spretno podpirala Bertieja. Bertiejevo stanje so spremljale velike vijugre, gore in doline, prešernost in melanholija. Zdej je bil postal trmoglav in ni hotel iti domov. V pijanosti je sililo

iz njega nekaj samoumčenju podobnega, ko da hoče prodreti če-dalje globlje v blato in plesnobo, ki ju je bilo to mesto polno.

»Tvoja žena je utrujena, Bertie,« je rekel Frank kdaj pa kdaj.

»Vrag vzemi še mojo ženo,« je vsakokrat odgovoril Bertie. Frank se je ozrl na Helen; vsakokrat se mu je nasmehnila vedro, nedosegljiva in nedotaknjena. Lasje so ji ležali gladko in bleščeče pod svileno parto, na koruzno rumeni obleki ni bilo nobene gube in njena koža je bila videti mlada. Kakor sadje, je pomislil Frank Taylor žejno.

Odhrumeli so naprej, k Belim krizantemam, japonskemu lo-kalu, daleč zunaj v Hapeju, k Zmajevemu brlogu, kjer je stal samo še električni klavir, in k Cvetličnemu čolnu, kitajskemu bordelu, kjer so visele na stenah bavarske krajine, kjer so otroci vrtili kolo, kjer ni bilo nobene dekletke staro nad šestnajst let in kjer ni bil noben moški trezen.

Okrog treh zjutraj so se spet pokazali iz globin in prikolovra-tili k Delmonicu, kjer je sedel ob tem času ves Šangaj, da so ljudje jedli cvrtje ali čebulno juho. Tu si videl vse otenke rase, elegance in pijanosti.

Pri Delmonicu se je zgodilo, da je jel Bertie razgrajati. Nekaj časa je sedel molče in topo nasmejan buljil čez juho nekam v prazno. »Bertie,« je rekla Helen in se dotaknila njegove roke. Izenada je vstal, odšel zelo togo in pokonci k oddaljeni mizi in rekel sivolasemu, vitkemu Kitajcu v fraku. »Prepovedujem vam buljiti v mojo ženo, vi kitajska svinja.«